

TEM analyyseja • 110/2022

**Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen
aikavälin työmarkkinaennuste,
kevät 2022**

Erno Mähönen – Johanna Alatalo – Minna Ylikännö

ISSN 1797-5271

ISBN 978-952-327-658-1



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2022

Erno Mähönen – Johanna Alatalo – Minna Ylikännö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Economic Affairs and Employment

Email: etunimi.sukunimi@gov.fi

Helsinki, toukokuu 2022

JOHANNA ALATALO – ERNO MÄHÖNEN – MINNA YLIKÄNNÖ: TYÖ- JA ELINKEINO-MINISTERIÖN LYHYEN AIKAVÄLIN TYÖMARKKINAENNUSTE, KEVÄT 2022

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteensa keväällä ja syksyllä. Ennusteen tarkoituksena on muodostaa ministeriön asiantuntijanäkemyks lähiajan kehityksestä ja toimia siten sekä oman politiikkavalmistelun taustana että markkinainformaationa muille käyttäjille. Työmarkkinaennusteemme laatimisessa nojataan valtionvarainministeriön talousennusteeseen. Ennusteen painopistealue on oman työmarkkinaennusteen laatiminen. Tässä hyödynnetään myös muuta työ- ja elinkeinohallinnossa tehtävää työtä, kuten aluetaloukskatkaisia ja rekrytointiongelmien seurantatietoja. Ennuste julkaistaan TEM analyysija -verkkojulkaisuna ministeriön julkisella palvelimella.

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteiden taustalla on tilastollinen aikasarja-analyysi, jossa on hyödynnetty Tilastokeskuksen työvoimatutkimusta, työnvälitystilaston työttömyystilastoja, kansantalouden tilinpidon tilastoja, väestötilastoja sekä valtionvarainministeriön talousennustetta ja Tilastokeskuksen väestöennustetta. Kvantitatiivisten aikasarjaennusteiden lisäksi lopullisissa ennusteissa sovellettu asiantuntijaharkintaa ja hyödynnetty erilaisia suhdanneindikaattoreita sekä huomioitu kvalitatiivisia politiikkatekijöitä. Analyysit on toteutettu ARIMA-menetelmillä SPSS-ohjelmistolla sekä Kalman Filterin -menetelmällä STAMP-ohjelmistolla.

Ennusteen ovat laatineet *Johanna Alatalo, Erno Mähönen ja Minna Ylikännö*

Keskeiset tulokset:

1. TALOUSKEHITYS

- Työmarkkinaennusteemme perustuu valtiovarainministeriön suhdanne-ennusteeseen, jonka mukaan BKT kasvaa 1,5 % kuluvana vuonna ja 1,7 % vuonna 2023 ja 1,5 % vuonna 2024.
- Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan hidastaa talouskasvua ulkomaankaupan laskun, hintojen nousun ja epävarmuuden lisääntymisen vuoksi.
- Vienti, kulutus ja investoinnit kasvavat aiempia arvioita hitaammin.

2. TYÖVOIMAN KYSYNTÄ JA TARJONTA

- Työllisyys kasvaa vuonna 2022 noin 51 000 hengellä. Vuositason hyvää kasvua selittää suurelta osin ensimmäisen neljänneksen vahva kasvu. Vuonna 2023 työllisyys kasvaa noin 13 000 hengellä ja hidastuu edelleen vuonna 2024 noin 8 000 henkilöön. Työllisyys kasvaa ainoastaan palvelualoilla.
- Työvoiman määrä kasvaa vuonna 2022 noin 17 000 hengellä, mutta vuodelle 2023 ennustetaan enää noin 1 000 hengen kasvua, ja vuodelle 2024 noin 5 000 hengen kasvua. Ennustekaudelle ennakoidaan siten maltillista työvoiman määrän kasvua, joka johtuu ennen kaikkea hyvästä talouden kehityksestä. Pitkällä aikavälillä väestön väheneminen kuitenkin rajoittaa työvoiman määrää.
- Työllisyyden kasvu kuluvan vuoden alussa on ollut vahvaa ja työllisyysaste nouseekin 73,7 prosenttiin vuonna 2022 ja edelleen 74,1 prosenttiin vuonna 2023. Vuonna 2024 työllisyysaste nousee 74,3 prosenttiin.
- Työllisyyden kasvaessa reippaasti työttömyysaste laskee 6,4 prosenttiin vuonna 2022. Työllisyyden kasvuvauhdin hiipuessa myös työttömyyden lasku hidastuu; työttömyysaste on 6,0 prosenttia vuonna 2023 ja 5,9 prosenttia vuonna 2024.

3. TYÖTTÖMYYDEN RAKENNE

- Työttömien työnhakijoiden määrä te-palveluissa alittaa koropandemiaa edeltäneen tason vuonna 2023. Työttömiä työnhakijoita on keskimäärin 245 000 vuonna 2022, 227 000 vuonna 2023 ja 213 000 vuonna 2024.
- Pitkäaikaistyöttömien määrän laskutahti kiihtyy voimakkaasti vuonna 2022 ja tasaantuu vuonna 2024. Pitkäaikaistyöttömiä on 91 000 vuonna 2022, 65 000 vuonna 2023 ja 53 000 vuonna 2024.
- Nuorisotyöttömyys laskee vuonna 2024 matalimmalle tasolle sitten 1990-luvun. Nuorisotyöttömiä on 26 000 vuonna 2022, 21 000 vuonna 2023 ja 17 000 vuonna 2024.

Asiasanat: Talouskehitys, suhdanteet, työmarkkinat, työttömyys, työvoiman saatavuus

Key results

1. ECONOMIC PROSPECTS

- Our labour market forecast relies on economic forecast by Ministry of Finance, which concludes that GDP will grow by 1.5 % in 2022 and by 1.7 in 2023 and 1.5 % in 2024.
- Russian invasion in Ukraine reduces economic growth through lower international trade, higher prices and increasing uncertainty.
- The growth of exports, consumption and investments will slow down.

2. DEMAND AND SUPPLY FOR LABOUR

- The number of employed persons will increase by 451,000 in 2022. Year level good performance is mainly explained by high employment growth during the first quarter of 2022. Employment will continue to grow by 13,000 persons in 2023 and by 8,000 person in 2024. Employment growth will be seen mainly at the service sector.
- Labour force will increase by about 17,000 in the year 2022. For the year 2023 there will be growth of only 1,000 persons, and 5,000 in 2024. Thus, a moderate increase in the labor force is projected for the forecast period, mainly due to good economic development. In the long run, however, population decline will limit the size of the workforce.
- Employment growth has been strong during the first months in 2022 and the employment rate will increase to 73.7 % in 2022 and further to 74,1 % in 2023. In 2024 the employment rate will grow again to 74.3 %.
- Growing employment will result on the unemployment rate at 6.4 % in 2022. As the growth in employment slows down, the unemployment rate will decrease to 6.0 % in 2023 and further to 5.9 % in 2024.

3. UNEMPLOYMENT STRUCTURE

- The number of registered unemployed will drop below pre-Covid-19 level in 2023. The number will be 245,000 in 2022; 227,000 in 2023 and 213,000 in 2024.
- The decline in long-term unemployment will accelerate in 2022 and slow down in 2024. The number of long-term unemployed will be 91,000 in 2022; 65,000 in 2023 and 53,000 in 2024.
- In 2024 youth unemployment will reach the lowest level since 1990. There will be 26 000 youth unemployed in 2022; 21,000 in 2023 and 17,000 in 2024.

Key words: Economic development, business cycles, labour market, unemployment, labour availability

SISÄLLYS

1. Venäjän hyökkäyssota palautti epävarmuuden talouskehitykseen	7
2. Työllisyyden kasvu loivenee, mutta ei pääty.....	9
<i>Tahtuuuko osa-aikatyön kasvu?</i>	<i>11</i>
<i>Työvoimapula ja rekrytointiongelmat eivät ole väistyneet</i>	<i>13</i>
<i>Suurin osa toimialoista ehti toipua koronasta – edessä uusia haasteita</i>	<i>15</i>
<i>Työllisyyden kasvu jatkuu epävarmuudesta huolimatta.....</i>	<i>18</i>
3. TYÖN TARJONTA RIIPPUU TALOUDEN ELPYMISESTÄ.....	23
<i>Väestökehitys ja nettomuutto määrittävät potentiaalisen työvoiman tarjonnan.....</i>	<i>23</i>
<i>Työvoiman tarjonnan ennuste vuosille 2022–2024.....</i>	<i>25</i>
4. Rekisterityöttömyyden lasku jatkuu sodasta huolimatta.....	27
<i>Työmarkkinat palaavat kohti koronakriisin jälkeistä normaalia</i>	<i>29</i>
<i>Rekisterityöttömyysennusteessa ei juuri muutosta viime syksyn ennusteseen nähden.....</i>	<i>31</i>
<i>Pitkäaikaistyöttömyyden laskutahti kiihtyy</i>	<i>32</i>
<i>Nuorten työttömien määrä laskemassa ennätysmatalaksi</i>	<i>35</i>
Liite 2: Menetelmäseloste.....	37
TEM-analyseja -verkkajulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt	40

1. VENÄJÄN HYÖKKÄYSSOTA PALAUTTI EPÄVARMUUDEN TALOUSKEHITYKSEEN

Suomen työmarkkinat olivat juuri palautumassa Covid-19-pandemian vuonna 2020 aiheuttavasta valtavasta shokista, kun Venäjä aloitti täysmittaisen hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan 24.2.2022. Hyvin pian tästä Euroopan unionissa, Yhdysvalloissa ja monissa muissa maissa sovittiin laajoista Venäjää vastaan asetettavista talouspakotteista. Näillä pakotteilla on ollut myös suuri merkitys Suomen ja Venäjän välillä käytävään kauppaan, suomalaisyritysten toimintaan Venäjällä ja globaaliin talouteen laajemmin.

Vielä vuodenvaihteessa talouden ja työmarkkinoiden elpyminen oli hyvässä vauhdissa. Tuotannon taso oli jo saavuttanut pandemiaa edeltäneen tason ja työllisyyden kasvu oli vahvaa. Talouden kasvunäkymät sekä yritysten ja kuluttajien luottamus olivat hyvät. Kasvun haasteeksi nähtiin ennen kaikkea työvoiman saatavuuden pullonkaulat.

Tilanne muuttui nopeasti Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Venäjän yhteiskunnalliset ja taloudelliset näkymät ovat heikot myös pidemmällä aikavälillä. Venäjä-pakotteet ovat entisestään kiihdyttäneet maailmantalouden inflaatiota, joka voimistui alkuvuonna 2022. Inflaation kiihtymisen taustalla on ennen kaikkea energiahintojen nousu ja koropandemian jälkivaikutukset maailmantalouteen, mistä on seurannut toimitusvaikeuksia globaaleissa tuotantoketjuissa. Venäjä-pakotteet ovat vahvistaneet energiahintojen nousua. Reaalipalkat saattavat jopa laskea, mikä hidastaa yksityisen kulutuksen kasvua. Erilaiset epäsuorat vaikutukset voivat olla merkittävämpiä kuin suoraan pakotteisiin kytkeytyvät vaikutukset.

Sota vaikuttaa raaka-aineiden hintoihin ja saavuuteen, millä puolestaan on kerrannaisvaikutuksia. Epävarmuus erityisesti raaka- ja polttoainemarkkinoilla on lisääntynyt, sillä Venäjä on keskeinen öljyn, kaasun ja raaka-aineiden tuottajamaa, ja mahdolliset lisäpakotteet Venäjää kohtaan voivat merkittävästi vaikuttaa näiden tuotteiden hintaan. Vaikkei Suomi olekaan yhtä riippuvainen fossiilisista energianlähteistä kuin monet muut EU-maat, heijastuvat vaikutukset Suomeen myös välillisesti muiden EU-maiden kysynnän kautta. Sodan aiheuttama epävarmuus on omiaan heikentämään sekä investointeja että kuluttamista.

Sota Ukrainassa vaikuttaa työmarkkinoihin myös Suomeen saapuvien pakolaisten kautta. Työ- ja elinkeinoministeriön arvion mukaan sodan seurauksena Suomeen saapuu yhteensä 40 000 – 80 000 pakolaista Ukrainasta, joista työikäisiä on noin puolet. Pakolaisuudella on täten tosiasiaa vaikutusta työvoiman tarjontaan ja väestöön Suomessa vähintään lyhyellä aikavälillä, vaikka nämä henkilöt eivät näykään työvoimatutkimuksen luvuissa.

Valtionvarainministeriön (VM) viimeisimmän ennusteen mukaan¹ myös Suomessa talouskasvu hidastuu. Valtiovarainministeriö pudotti keväällä Suomen kasvuennustettaan 1,5 prosenttiyksiköä verrattuna joulukuun ennusteeseen. Kasvun hidastuminen kuluvana vuonna on lähes täysin seurausta Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Epävarmuus ja sota vaikuttavat negatiivisesti kaikkiin kysyntäeriin (investointeihin, vientiin, kulutukseen) joko suoraan tai epäsuorasti. Poikkeuksena saattaa olla lähinnä julkisiin investointeihin liittyvä positiivinen riski, mikäli energiainvestoinnit aikaistuvat.

Epävarmuus on myrkkyä investoinneille eikä mahdollinen korkojen nousu myöskään tue investointeja. VM:n ennusteen mukaan etenkin yksityisten investointien kasvu vuonna 2022 jää vaisuksi. Investoinnit kokonaisuudessaan kuitenkin kasvavat ennustejaksolla. Vuosina 2022–2023 voimakkaammin julkisten investointien vuoksi, kun taas vuonna 2024 yksityisten investointien kasvu hieman vahvistuu ja julkiset

¹ Taloudellinen katsaus kevät 2022. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:31.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-223-9>

investoinnit laskevat. Julkisiin investointeihin liittyy postiviivinen riski erityisesti, mikäli vihreä siirtymä ja venäläisestä energiasta irrottautuminen nopeutuu. Rakentamisinvestoinnit pysyvät vuonna 2022 kohtalaisina, sillä kesken olevia rakennustyömaita on melko paljon. T&K-investoinnit kasvavat ennustejaksolla, mutta niukasti.

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD arvioi maaliskuussa julkaisemassaan raportissa Venäjän hyökkäyksen vaikutuksia maailmantalouteen.² Vaikka idänkaupan merkitys Suomen taloudelle on vähentynyt huomattavasti edellisistä vuosikymmenistä, on OECD:n raportin mukaan Venäjä-kaupan merkitys Suomelle OECD-maista neljänneksi suurin. Suomelle Venäjä on edelleen viidenneksi tärkein vientimaa. OECD:n arvion mukaan sota heikentää euroalueen taloutta tänä vuonna 1,4 prosenttia. Tätä kautta sota vaikuttaa vientiin myös epäsuorasti. VM:n arvion mukaan lasku koskee ennen kaikkea tavara- ja palveluvientiä, mutta palveluvienti pysyy vahvana. Sähkö- ja elektoriniikkateollisuuden viennin VM arvioi kasvavan, mutta muilla teollisuuden aloilla vienti laskee, eniten metalliteollisuudessa. Venäjän kaupan supistumisen tai loppumisen vaikutus voikin olla tuonnin kannalta jopa suurempi kuin viennin näkökulmasta.³

Inflaatio kiihtyi selvästi Suomessakin jo ennen sotaa ja hintojen nousun odotetaan jatkuvan. Reaalipalkat ja ostovoima eivät juuri kasva, mikä hidastaa yksityisen kulutuksen kasvua. Samaan suuntaan vaikuttaa epävarmuuden lisääntyminen ja kuluttajien luottamuksen heikentyminen. Säästämisaste voi nousta – toisaalta pandemian aikana kotitalouksille on kertynyt säästöjä, joskaan ei tasaisesti eri tuloluokissa. Hintojen nousu toisaalta laskee säästämisastetta ennustejaksolla.

Myöskään koronapandemia ei ole poistunut maailmasta, vaan se edelleen varjostaa talousnäkyymiä. Uusien virusvarianttien muodostuminen on mahdollista, eikä vielä ole varmuutta siitä, ettei rajoitustoimiin jouduttaisi palaamaan. Vaikkei uusia rajoituksia tulisikaan, on koronapandemia joka tapauksessa jättänyt pitkän jäljen Suomen työmarkkinoihin, joka näkyy erityisesti kohonneena määränä pitkäaikaistyöttömiä. Vaikka pitkäaikaistyöttömyyden ennustetaan laskevan nopeasti lähitulevaisuudessa, on pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä jäämässä edelleen korkeammaksi kuin ennen koronapandemiaa.

Ennusteen riskit ovat pääosin alasuuntaisia. Sodan vaikutukset voivat olla ennakoitua suurempia ja pitkäaikaisempia. On mahdollista, ettei rokotesuoja riitä uusia koronavirusvariantteja vastaan. Molemmat voivat heikentää sekä talousnäkyymiä yleensä että julkisen talouden tilannetta. Julkisen talouden riskit ovat alasuuntaisia myös siksi, että verotulojen hyvä kasvu voi hiipua ja korkomenot voivat nousta. Inflaatio-odotuksiin ja heikkoon ostovoimakehitykseen puolestaan liittyy riski palkkavaatimusten kasvusta ja sen myötä hinta-palkkakierteestä, joka puolestaan voisi hidastaa talouskasvua.

Kaikesta epävarmuudesta huolimatta talous kuitenkin kasvaa VM:n ennusteen mukaan myös tänä vuonna, noin 1,5 %, mutta kasvu on kokonaan kasvuperintöä edelliseltä vuodelta. Ennuste perustuu oletukseen, että sota ei laajene ja nykyiset Venäjää koskevat pakotteet pysyvät voimassa. Näillä oletuksilla sodan vaikutus Suomen talouteen jäisi melko lyhytaikaiseksi ja jo loppuvuonna 2022 tuotanto saavuttaisi alkuvuoden tason. Mikäli sota tai pakotteet laajenisivat, tuotannon kasvu Suomessakin jäisi ennustettua

² OECD (2022). OECD Economic Outlook, Interim Report March 2022: Economic and Social Impacts and Policy Implications of the War in Ukraine, OECD Publishing. Pariisi, <https://doi.org/10.1787/4181d61b-en>.

³ Lavikainen ym. (28.4.2022): [Venäjän merkitys vientimarkkinana supistunut jo vuosia – tuonti tärkeämpää | Tieto&trendit \(stat.fi\)](#)

heikommaksi vuonna 2022. Sota heikentää jonkin verran myös vuosien 2023 ja 2024 talouskasvua (1,7 % ja 1,5 %), mutta viennin oletetaan kuitenkin asteittain palautuvan. Ennustejakson lopulla jäädään silti alle edellisen ennusteen arvion, suurimmaksi osaksi vuoden 2022 heikentyneen tilanteen takia. TEM:n työmarkkinaennusteen talouskehitys noudattaa VM:n suhdanne-ennustetta, jossa noin 1,5 % talouskasvu on sen verran vahvaa, että työllisyyden kasvu ainakin jatkuu, joskin hidastuen.

Työmarkkinaennusteessamme käytetään Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen 4.5.2021 julkaistua uuden määritelmän mukaista aikasarjaa⁴. Työvoimatutkimuksen käsitteiden mukaisten työmarkkinatietojen (luvut 2–3) lisäksi julkaisemme ennusteet työ- ja elinkeinoministeriön tuottamasta rekisteripohjaisen työnvälitystilaston mukaisen työttömyyden kehittymisestä (luku 4).

2. TYÖLLISYYDEN KASVU LOIVENEE, MUTTA EI PÄÄTY

Työllisyyden kasvu vuonna 2021 oli poikkeuksellisen voimakasta. Merkittävä osa työllisyyden kasvusta näkyi työvoiman ulkopuolella olevien määrän vähenemisenä ja vähemmän työttömyyden laskuna (kuvio 1). Talouden ja työmarkkinoiden elyessä on tyypillistä, että työnhakuaktiivisuus lisääntyy, mikä lisää työvoimatutkimuksessa työttömien määrää. Vaikka työllisyys lisääntyy ja moni työtön saa työpaikan, virtaa samaan aikaan työvoiman ulkopuolelta työttömäksi lisää väkeä, mikä pitää työttömien määrää koholla hyvästä työllisyyskehityksestä huolimatta.

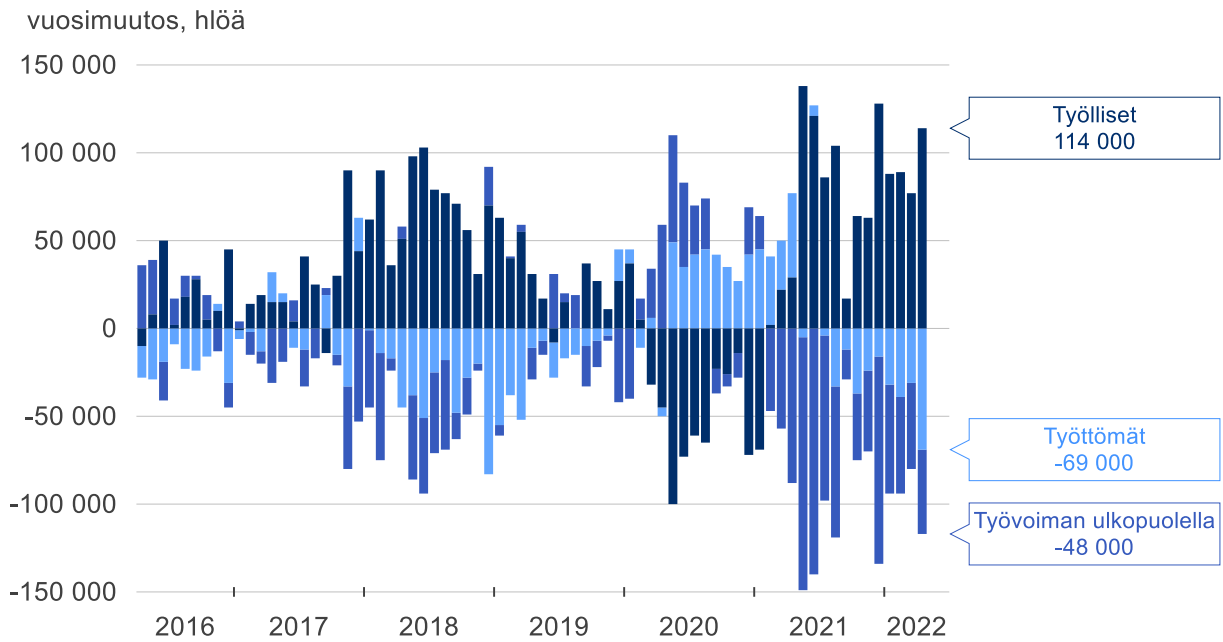
Nyt tämä ilmiö on kuitenkin ollut poikkeuksellisen voimakas. Osin kyse on siitä, että pandemiasta seurannut voimakas lomautusten kasvu ei ole samassa määrin tilastoitunut työvoimatutkimuksessa työttömyydeksi. Siksi vastaavasti lomautusten päättyminen näkyi osin työvoiman ulkopuolella olevien määrän laskuna eikä mitavana työttömyyden laskuna⁵. Toiseksi, aktiivisesta työhausta luopuneet eivät tilastoidu työvoimatutkimuksessa työttömiksi⁶. Pandemian aikana osa työtä vailla olevista luopuikin tilapäisesti aktiivisesta työhausta (kuvio 2). He olivat siten määritelmän mukaan työvoiman ulkopuolella ja siten heidän työllistymisensä näkyi työvoiman ulkopuolella olevien määrän laskuna. Vuoden 2021 lopulta lähtien myös työttömien määrä on kuitenkin alkanut laskea. Huhtikuun 2022 työvoimatutkimuksessa työttömyys laski peräti 69 000 hengellä vuodentakaisesta.

⁴ Taskinen, Pertti (4.5.2021): [Miten uusia työllisyyslukuja pitäisi ymmärtää – nykyisiä ja menneitä? | Tieto&trendit \(stat.fi\)](#)

⁵ Lomautettu voi työvoimatutkimuksessa määrittä joko työlliseksi, työttömäksi tai työvoiman ulkopuolella olevaksi <https://tilastokeskus.fi/meta/kas/lomautettu.html>

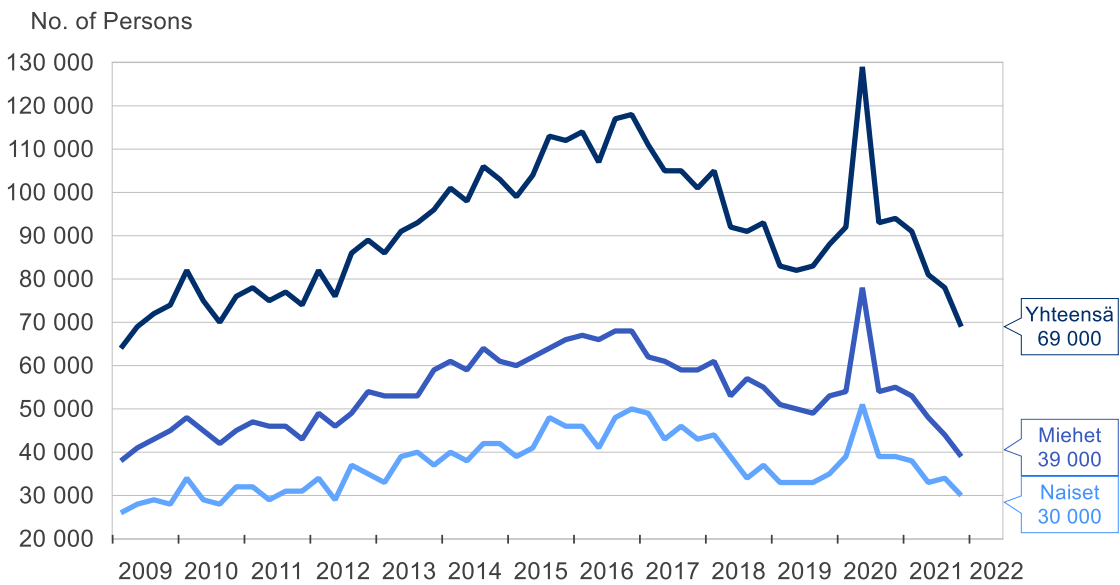
⁶ Samasta syystä pitkäaikaistyöttömyys näyttäytyy työvoimatutkimuksen lukujen valossa huomattavasti pienempänä ongelmana kuin työnvälitystilastossa.

Kuvio 1. Väestö työmarkkina-aseman mukaan (15–74-vuotiaat)



Lähde: Statistics Finland, Labor Force Survey, TEM, Macrobond (4.2022)

Kuvio 2. Työhausta luopuneet

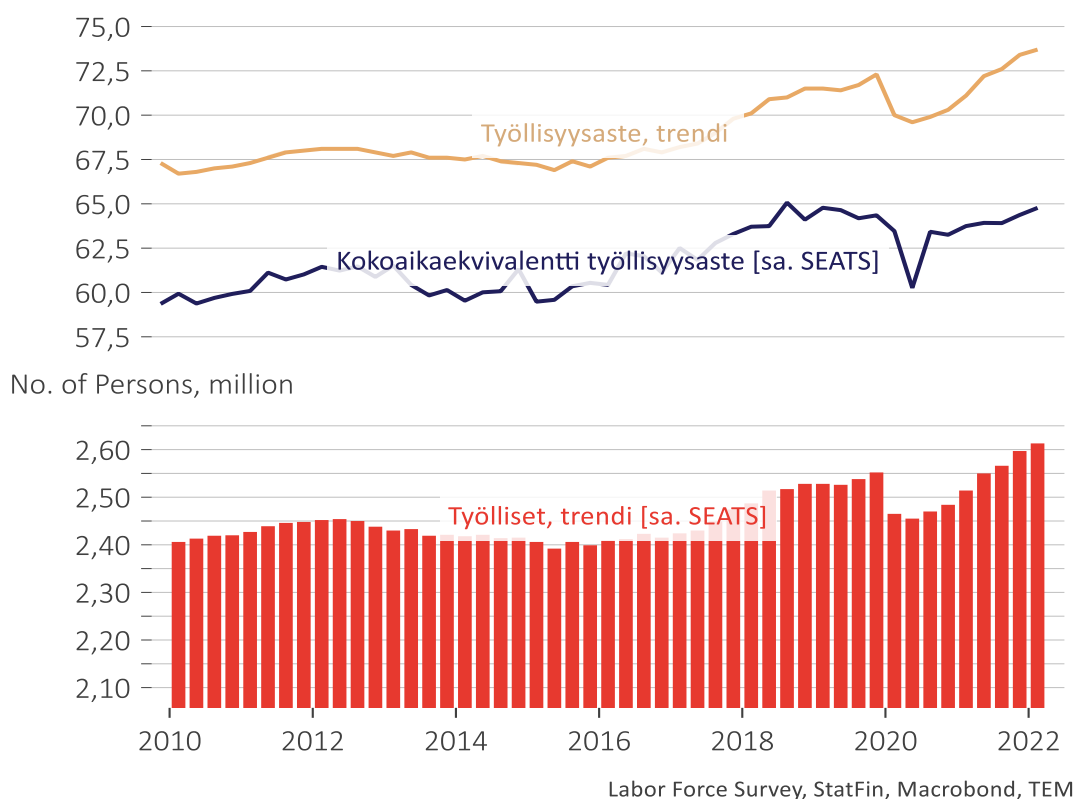


Lähde: Eurostat, Employment & Unemployment (Labor Force Survey), TEM, Macrobond (2021 Q4)

Työllisyysaste ja työllisten määrä ovat vuonna 2021 sekä vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä kasvaneet poikkeuksellisen voimakkaasti. Kausitasoitettuina luvuin (3/2022) työllisiä oli noin 50 000 enemmän kuin ennen pandemiaa (2/2020) ja noin 84 000 enemmän kuin hallituskauden alussa (6/2019).

Hyvä työllisyyden kasvu on ollut seurausta talouden ja työmarkkinoiden nopeasta toipumisesta pandemiasta, mutta ei yksin siitä. Lisäksi työllisyysasteen nousuun on vaikuttanut myös se, että työkäinen (15–64-vuotiaat) väestö on pienentynyt. Tämän lisäksi merkittävä tekijä on ollut poikkeuksellisen voimakas osa-aikatyön kasvu. Työllisyysaste onkin noussut selvästi voimakkaammin kuin työllisyysaste koko-aikaekvivalentiksi muutettuna. Työllisyysasteen trendi on jo selvästi korkeampi kuin se oli ennen kriisiä – sen sijaan koko-aikaekvivalentiksi muutettuna työllisyysasteen trendi alkaa nyt olla suunnilleen pandemiaa edeltäneellä tasolla.

Kuvio 3. Työllisten määrä, työllisyysasteen trendi ja koko-aikaekvivaletti työllisyysaste



Taittuuko osa-aikatyön kasvu?

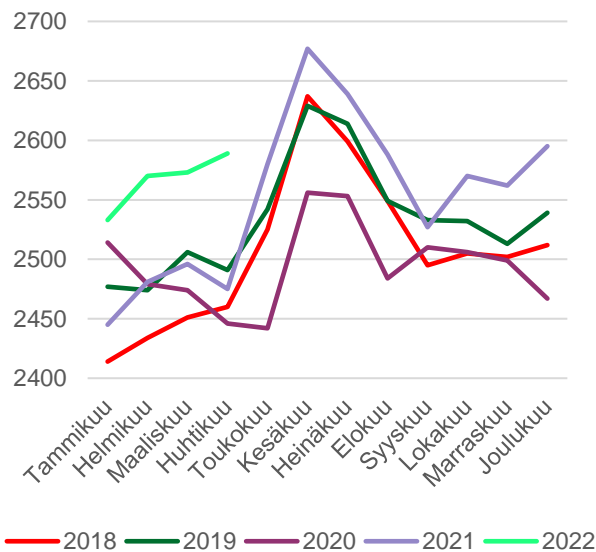
Työtunneilla mitattuna työllisyys on vain niukasti edellisvuosien tason yläpuolella. Osa-aikatyön – kuten myös määräaikaisten työsuhteiden – voimakas kasvu on voinut liittyä pandemian aiheuttamaan pitkittyneeseen epävarmuuteen. Tältä osin epävarmuus olisi ehkä ollut jo lievenemässä, mutta viime kuukausina epävarmuus on uudestaan kasvanut Venäjän hyökättyä Ukrainaan.

Vuonna 2021 nähty osa-aikatyön kasvu ei kuitenkaan ole liittynyt pelkästään epävarmuuteen. Osa-aikatyö kasvoi määrällisesti paljon myös sote-alalla, missä se osin liittyi pandemian vuoksi testaamisen, jäljittämisen ja rokottamisen vuoksi tehtyihin rekrytointeihin⁷. Näillä näkyminen (osa-aikaisen) henkilöstön määrä ei olisi sote-alalla kasvamassa vaan voisi jopa hieman laskea.

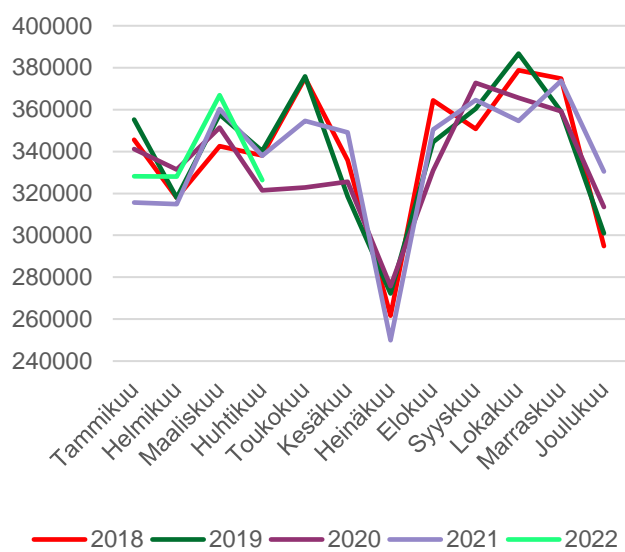
Osa-aikatyön ja määräaikaisten työsuhteiden kasvu voi olla seurausta useista erilaisista tekijöistä. Talouden elpymässä etenkin määräaikaisten työsuhteiden määrä voi kasvaa, koska uusista työpaikoista monet ovat aluksi määräaikaista työsuhteita; tällöin ne voivat olla seurausta poikkeuksellisen voimakkaasta uusien työpaikkojen syntymisestä. Toisaalta osa-aikaisten ja määräaikaisten töiden kasvu voi liittyä myös siihen, että taloustilanteen vahvistuminen voi olla aluksi haurasta, ja kokoaikaisen työn kysyntä vahvistuu viiveellä. Talous- ja työmarkkinatilanteen heikentyessä määräaikaisten ja osa-aikaisten työsuhteiden määrä voi puolestaan laskea nopeammin kuin kokoaikaisten ja pysyvien työsuhteiden määrä – sopeutuminen on helpompaa ja nopeampaa tätä kautta.

Nykyisessä tilanteessa on vaikea arvioida sitä, millaiseksi osa-aikatyön määrä ennustejaksolla muodostuu. Sote-sektorin osalta osa-aikatyön määrä saattaisi jopa hieman laskea. Talouskasvuun liittyvä epävarmuus voi toisaalta edelleen ruokkia osa-aikatyön kysyntää, mutta toisaalta työmarkkinoiden sopeutuminen kysynnän laskuun voi tapahtua nimenomaan osa-aikatyön vähenemisen kautta. Todennäköiseltä vaikuttaakin se, että osa-aikatyön kasvu ei jatkuisi enää kauaa – joskaan ei kovasti laskemassakaan. Tuoreimmassa työvoimatutkimuksen luvuissa osa-aikatyön määrä kasvoi edelleen vuodentakaisesta.

Kuvio 4a. Työlliset (1 000 hlöä)

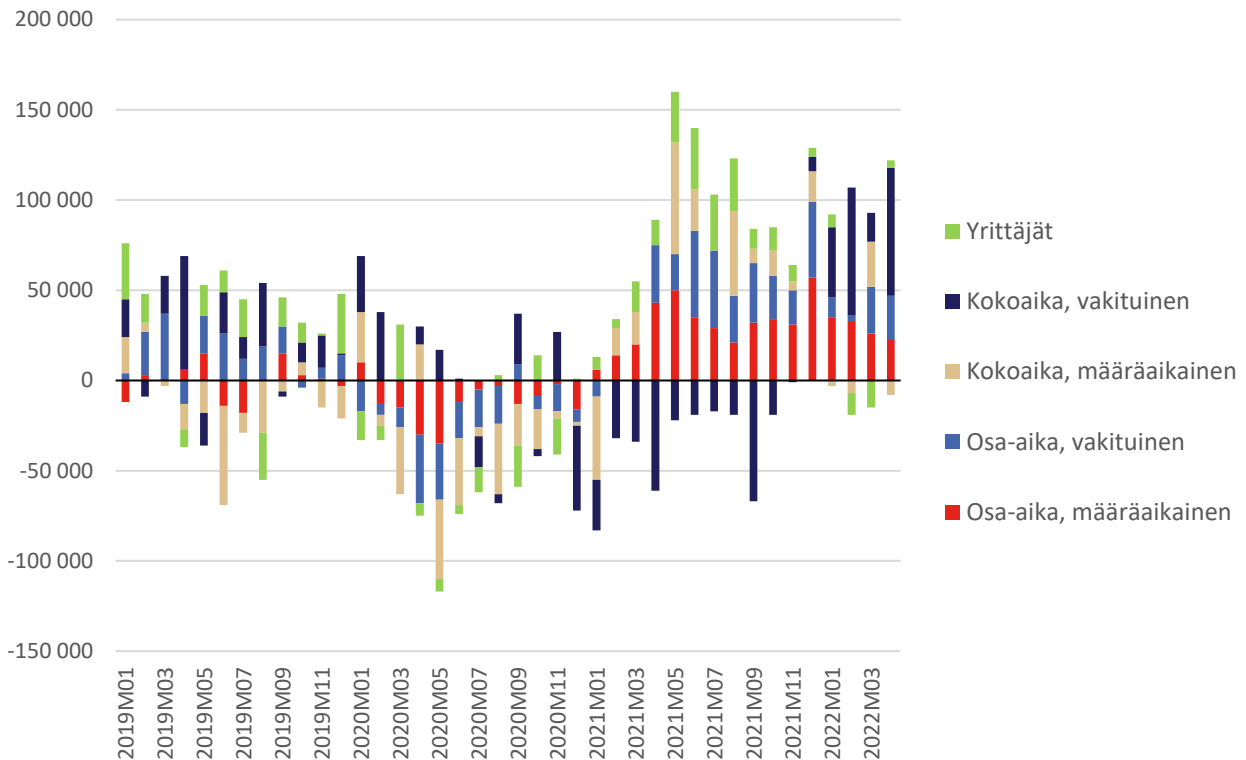


Kuvio 4b. Työllisten tekemät työtunnit (1 000 tuntia)



⁷ Lehmus, Markku: "Suhdanne, Kevät 2022", ETLA https://www.suhdanne.fi/wp-content/uploads/2022/03/suhdanteen-1_2022_esittely_markku_lehmus_.pdf

Kuvio 5. Muutos työllisyydessä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna



Alkuvuoden lukujen valossa sekä osa-aikatyön että määräaikaisten töiden kasvu jatkui. Sen rinnalla kuitenkin myös kokoaikaisissa vakituissa työsuhteissa olevien määrä kasvoi. Vaikuttaa siltä, että kuluvan vuoden alussa työvoiman kysyntä on pysynyt vahvana. Mikäli kokoaikaisten työsuhteiden osuuden kasvu jatkuu, se samalla alkaa hidastaa työllisyysasteen ja työllisten määrän kasvua verrattuna viime vuonna nähtyyn voimakkaasti osa-aikatyöhön painottuvaan kysyntään.

Vaikuttaa siltä, että työmarkkinoilla tilanne oli alkuvuonna normalisoitumassa, eli koronakuopasta oli noustu, kokoaikatyön määrä oli pienessä kasvussa, työllisten määrän kasvu taittumassa lähemmäs tavanomaista työllisyyden kasvua ja työttömyyden lasku hyvässä vauhdissa. Ilman Venäjän hyökkäystä Ukrainaan olisi todennäköisesti ollut edellyksiä sille, että hyvä – joskaan ei poikkeuksellisen hyvä – työllisyyden kasvu olisi jatkunut ainakin lyhyellä aikavälillä. Sodan ja epävarmuuden seurauksena työllisyyden kasvu taittuu jonkin verran aiemmin kuin muuten olisi nähty.

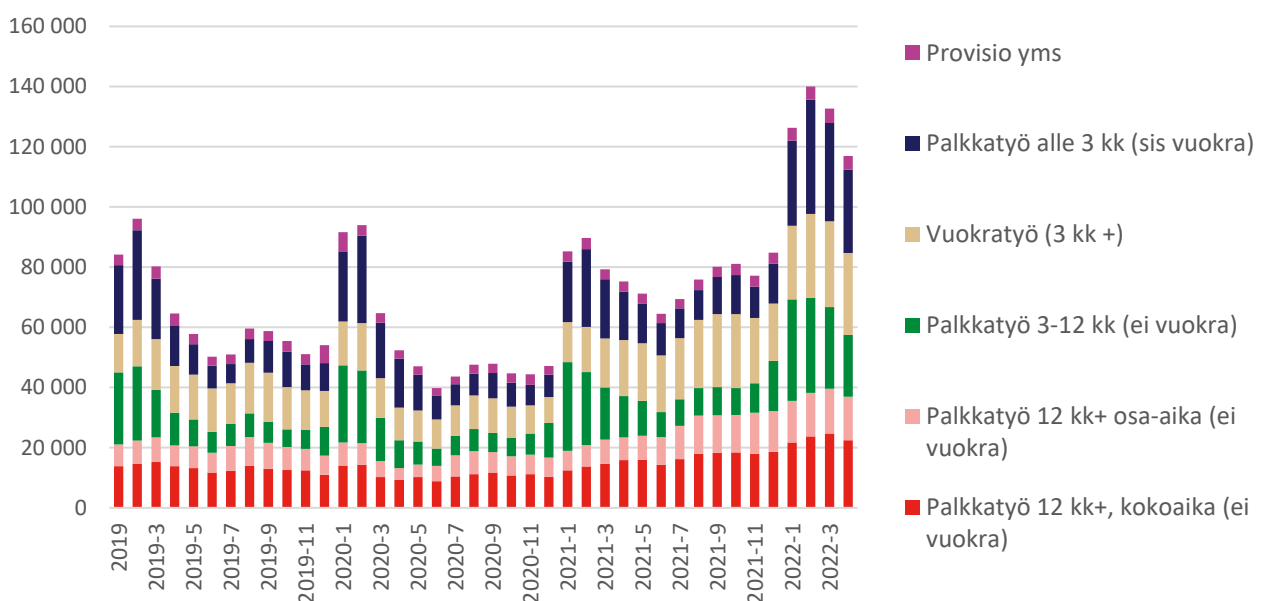
Työvoimapula ja rekrytointiongelmat eivät ole väistyneet

Avoimien työpaikkojen määrä on jo ylittänyt koronaa edeltävän tason sekä TE-toimistojen kautta ilmoitettujen avoimien työpaikkojen (työnvälitystilasto, TEM) perusteella että Tilastokeskuksen toimipaikka-haastatteluihin perustuvan avoimien työpaikkojen estimaatin perusteella. Ero kahden tilaston välillä alkoi kasvaa jo ennen pandemiaa, ja sen syy liittyykin muihin tekijöihin. Tilastojen välisen eron kasvu kertoo todennäköisesti henkilöstöpalveluyritysten käytön lisääntymisestä rekrytointinissa: rekrytointiongelmien

lisääntyessä työvoimaa välittävät yritykset voivat ilmoittaa samasta työpaikoista useaan kertaan eri alueilla, jolloin työnvälitystilastoon syntyy tuplalaskentaa⁸.

Työnvälitystilastossa näkyy myös selvää kasvua sekä vuokratyöpaikkoja tarjoavien ilmoitusten määrissä että alle 3 kk kestävässä työpaikoissa (kuvio 6). Kun lyhytaikaisten työsuhteiden määrä kasvaa, se voi selittää osaltaan avointen työpaikkojen määrän kasvua – lyhytaikaisten työn voimakas ”dynamiikka” tarkoittaa myös rekryointitarpeiden ja siten avointen työpaikkojen määrän kasvua. Työvoiman kysynnän vahvistuminen on samaan aikaan näkynyt kuitenkin myös yli 12 kuukauden palkkatyösuhteita (ei vuokratyö) tarjoavien ilmoitusten määrässä, ja se on heijastunut myös Tilastokeskuksen Avointen työpaikkojen määrän estimaattiin.

Kuvio 6. Julkiseen työnvälitykseen ilmoitetut avoimet työpaikat kuun lopussa työsuhdetyypin mukaan, lkm



Lähde: Työnvälitystilasto, TEM

Tilastokeskuksen Avointen työpaikkojen tilaston mukaan vaikeasti täytettävien työpaikkojen osuus on yhä korkea; viimeisimmän saatavana olevan kvartaalin (2021Q4) aikana osuus hieman pienentyi, mutta muutos voi olla tilapäinen⁹. EK:n suhdannebarometrin¹⁰ mukaan ammattitaitoisen työvoiman saatavuus on yhä merkittävin kasvun este, mutta näin vastanneiden osuus on hieman laskenut aiemmalta ennätystasolta. Toimialakohtainen tarkastelu kertoo, että työvoiman saatavuuttakin merkittävämmäksi esteeksi

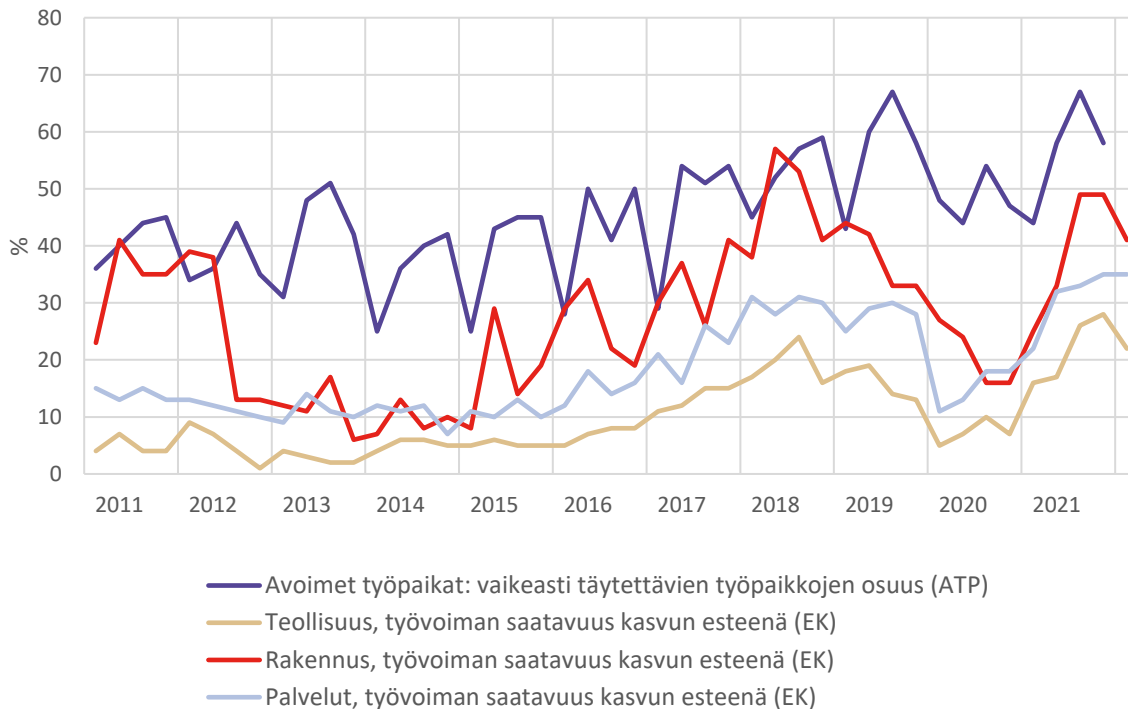
⁸ Tilastokeskuksen avointen työpaikkojen tilastossa avoin työpaikka on kokonaan uusi työpaikka, johon työnantaja etsii aktiivisesti työntekijää. https://tilastokeskus.fi/meta/kas/avoin_tyopaikka.html

⁹ [Tilastokeskus - Avoimet työpaikat \(stat.fi\)](https://tilastokeskus.fi/avoimet_tyopaikat)

¹⁰ Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannebarometri huhtikuu 2022 https://ek.fi/wp-content/uploads/2022/04/sb-julkaisu-2022_huht_.pdf

on nopeasti noussut kapasiteetti ja materiaalien saatavuus. Rakentamisessa työvoiman saatavuus koetaan edelleen merkittävämmäksi kasvun esteeksi, mutta ei yhtä vahvasti kuin aiemmin. Palveluissa työvoiman saatavuuteen liittyvien ongelmien koetaan jopa edelleen pahentuneen.

Kuvio 7. Rekrytointiongelmaindikaattoreita. Vaikeasti täytettävien paikkojen osuus avoimista työpaikoista (%) ja osuus työnantajista, jotka kokevat osaavan työvoiman saatavuuden estävän yrityksen kasvua (%)

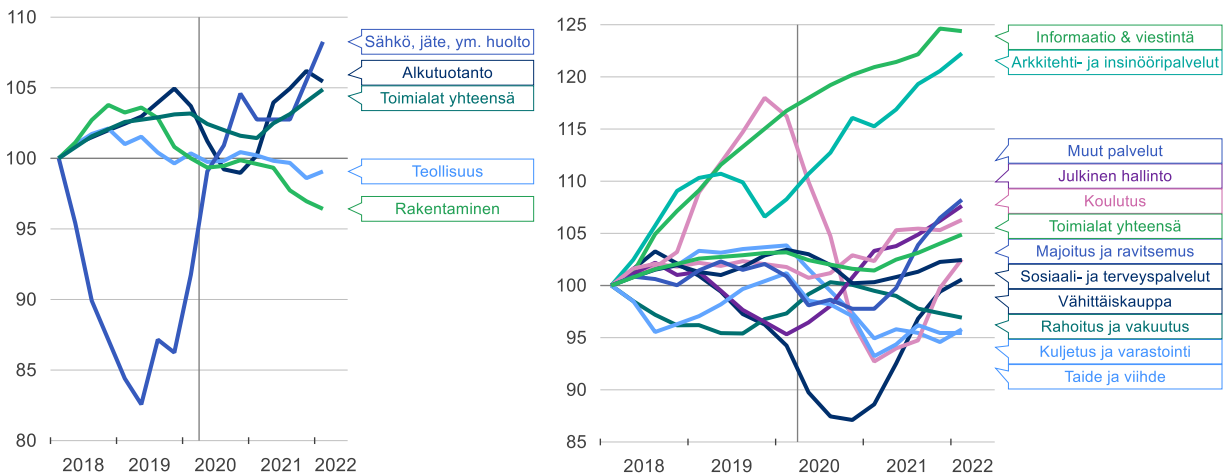


Suurin osa toimialoista ehti toipua koronasta – edessä uusia haasteita

Koronavuonna 2020 kaikkein voimakkaimmin heikkeni yksityinen kulutus. Myös nettovienti supistui jonkin verran ja investointien kasvu käytännössä pysähtyi. Kun talouden elpyminen alkoi vuonna 2021, se näkyi käänteisesti yksityisen kulutuksen ja investointien kasvuna. Elpymistä vahvisti lisäksi julkisen kulutuksen kasvu. Nettovienti pysyi miinuksella. Yksi keskeinen (netto)vientiä vähentänyt tekijä oli matkailun vähentyminen. Yksityisen kulutuksen lasku vuonna 2020 heijastui eniten toimialoille, joita koskivat voimakkaimmat rajoitustoimet sekä palveluihin, joiden suhteen kuluttajat olivat varovaisia. Työllisyydellä mitattuna suurin osa toimialoista on jo toipunut pandemian aiheuttamasta kuopasta; eivät kuitenkaan kaikki toimialat.

Työllisyys ei myöskään pandemiaa edeltäneinä vuosina ollut kasvussa kaikilla toimialoilla, eivätkä laskevan trendin syyt olleet keskenään samanlaisia. Sekä pandemian aikana että nyt uudessa tilanteessa työllisyyskehitykseen vaikuttavat erilaiset ja erisuuntaiset toimialakohtaiset tekijät. Koska talouskasvun hidastuminen nyt kytkeytyy sekä vientiin, investointeihin että kuluttamiseen, on selvää, että sillä on laajasti vaikutuksia eri toimialojen kehitykseen.

Kuvio 8: Työllisyyden muutos toimialoittain, 2018=100. Vasemmalla jalostus, alkutuotanto sekä energia- ja jätehuolto, oikealla palvelut ja kauppa



Lähde: Statistics Finland, Labor Force Survey (Quarterly), TEM, Macrobond (2022 Q1)

Lähde: Statistics Finland, Labor Force Survey (Quarterly), TEM, Macrobond (2022 Q1)

Kuviossa 8 vasemmalla on kuvattu jalostuksen (=teollisuus ja rakentaminen), alkutuotannon sekä sähkö- jäte- ja vesihuollon työllisyyden muutos vuodesta 2018 (2018=100). Sähkö-, jäte- ja vesihuollon työllisyys laski huomattavasti ennen pandemiaa, mutta on nyt selvästi ylittänyt vuoden 2018 tason. Todennäisesti kiertotalous ja ilmastotoimet kasvattavat edelleen, tai muuttavat, sähköjakelun ja jätehuollon työllisyyttä. Alkutuotannon työllisyys, etenkin kaivostoiminnan ja metallien jalostuksen osalta, kytkeytyy paitsi kotimaiseen jalostukseen myös vientimarkkinoiden kehitykseen.

Teollisuuden työllisyys on ollut hitaassa laskussa jo ennen pandemiaa ja on nyt hieman alle vuoden 2018 tason. Pääosin kyse ei ole ollut toimialan heikosta kehityksestä, sillä arvonlisä ja liikevaihto ovat kehittyneet varsin myönteisesti. Teollisuuden tuottavuuden kasvu onkin merkinnyt sitä, että tuotannon kasvun on oltava varsin vahvaa, jotta myös työllisyys kasvaisi. Toisaalta heikkoon kysyntätilanteeseen teollisuus on usein sopeutunut lomautusten kautta, mikä on vaimentanut työllisyyden laskua. Lisäksi teollisuuden vaikeudet heijastuvat usein jopa enemmän muiden toimialojen työllisyyteen kuin suoraan teollisuuden työllisyyteen erilaisten välillisten vaikutusten kautta.

Teollisuuden tuotannon kasvu on viime aikoina hidastunut ja suhdanneodotukset ovat heikentyneet. Toisaalta suhdannearviot eivät ole mitenkään erityisen huonot, tilauskanta on ollut edelleen hyvä ja henkilöstöäkin on palkattu lisää. Samalla ongelmat materiaalien saatavuudessa ovat kasvaneet ja niiden hinnat ovat nousseet. Teollisuuden tilannetta heikentää myös Venäjän viennin loppuminen. Sen merkitys koko toimialan kannalta on kuitenkin pienempi kuin muiden vientimaiden kasvun hidastumisen vaikutus, raaka-aineiden ja välituotteiden saatavuuden ja hintojen nousun vaikutus sekä epävarmuuden vaikutus investointeihin. Jo pandemian aikana nähtiin häiriöitä tuotantoketjussa; nämä voivat jatkua, mutta osin eri syistä ¹¹

¹¹ Ollikainen Jani-Petteri (13.4.2022): Venäjän hyökkäys Ukrainanaan pitkittänee mikrosirupulaa <https://labore.fi/julkaisu/venajan-hyokkays-ukrainaan-pitkittanee-mikrosirupulaa/>

Arviomme on, että ennustejaksolla teollisuuden työllisyys pysyy suunnilleen entisellä tasollaan. Viennin ja teollisuuden vaikeudet voivat kuitenkin näkyä ensisijaisesti lomautusten kasvuna. Suhdanne-ennusteissa on kuitenkin todettu, että riskit ovat alasuuntaisia, ja niiden toteutuessa negatiivisempi teollisuuden työllisyyskehitys on hyvin mahdollinen.

Rakentamisessa tuotannon kasvu on ollut varsin hyvää useiden vuosien ajan, ja rakennusala selvisi läpi koronan odotettua paremmin. Nyt rakentamisen suhdannenäkymät ovat EK:n suhdannebarometrin¹² mukaan heikentyneet nopeasti. Tilauskanta on aiempaa matalampi ja materiaalien saatavuus ja hintojen nousu näkyvät myös rakentamisessa. Sekä tuotantokustannukset että myyntihinnat ovat nousseet erittäin voimakkaasti, mikä voi alkaa hillitä kysyntää. Toisaalta meneillään olevia rakennustyömaita on paljon ja tuotanto-odotukset eivät ainakaan vielä ole painuneet negatiivisiksi. Samalla kuitenkin suhdannebarometrissa henkilökuntaodotus painui lievästi negatiiviseksi; toisaalta osaavan työvoiman saatavuus koetaan edelleen suurimmaksi kasvun esteeksi. Oletettavasti epävarmuus ja mahdollinen korkojen nousu heikentävät ainakin asuntorakentamisen näkymiä. Rakentamisen suhdanneryhmän¹³ arviossa rakennustuotanto kasvaa hieman kuluvana vuonna, mutta laskee lievästi ensi vuonna. Kaiken kaikkiaan useat tekijät hidastavat kasvua rakennusosalalla ja arviomme on, että rakentamisen työllisyys ei kasva ennustejaksolla.

Kuten edellä kuvioista 8 nähdään, on työllisyyskehitys eri **palvelualoilla** ollut erisuuntaista sekä ennen pandemiaa että sen aikana. Pandemiaa edeltänyt työllisyyden taso on saavutettu tai ylitetty useimmilla aloilla, mutta ei kaikilla. Talouskasvun hidastuminen, epävarmuuden kasvu, kustannusten nousu ja toisaalta työvoiman saatavuuteen liittyvät haasteet koskevat jossain määrin kaikkia palvelualoja. Sen lisäksi kullakin alalla on muita, osin pidemmän aikavälin muutostekijöitä.

Voimakkaimmin työllisyys on kasvanut informaatio- ja viestintäpalveluissa sekä arkkitehti- ja insinööripalveluissa. Etenkin informaatio- ja viestintäpalvelut jopa hyötyivät korona-ajasta – mutta kyse ei ole ollut pelkästään siitä, sillä myös pidemmän aikavälin trendi on ollut kasvava. Ainakin toistaiseksi suhdannetilanteelle alalla on pysynyt hyvänä ja haasteena on ollut työvoiman saatavuus. Arkkitehti- ja insinööripalveluiden kysyntä on kytkeytynyt rakentamiseen, ja rakentamisen kasvu on ollut vahvaa melko pitkän aikaa. Rakentamisen suhdannekehitys on kuitenkin arvioitu aiempaa vaisummaksi lyhyellä aikavälillä, joten myös arkkitehti- ja insinööripalveluiden työllisyyden kasvu voi hidastua.

Selkeimmin alle koronaa edeltävän tason työllisyys puolestaan on yhä kuljetuksen ja varastoinnin sekä taiteen ja viihteen aloilla. Kuljetuksen ja varastoinnin suhdannetilanne on hieman tavallista heikompi. Toisaalta myynti on alkuvuonna kasvanut. Kustannukset ovat nousussa. Työllisyyden osalta ammattitaitoisen työvoiman puute rajoittaa kasvua; samalla alan työllisyys on alle koronaa edeltävän tason. Alan työllisyys kytkeytyy vahvasti sekä teollisuuden, rakentamisen että useiden palvelualojen kehitykseen ja ylipäätään suhdannetilanteeseen.

¹²Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannebarometri huhtikuu 2022 https://ek.fi/wp-content/uploads/2022/04/sb-julkaisu-2022_huht_.pdf

¹³ Rakentaminen 2022–2023, Kevät 2022, Talousnäkymät, valtiovarainministeriön julkisuja 2022:15 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163889>

Ennen kaikkea majoitus- ja ravitsemusala ja kulttuuriala kärsivät pitkään jatkuneista rajoitustoimista, joista ala kuitenkin on ainakin osittain toipunut. Majoitus- ja ravintola-alalla myynti on kasvanut ja suhdanneodotukset ovat olleet varovaisen myönteiset; tavanomaisella tasolla ei kuitenkaan vielä olla. Viime kuukausina nähty kuluttajien epävarmuuden kasvu ja toisaalta heikko ostovoiman kasvu voivat heijastua myös majoitus- ja ravintola-alalle. Majoitus- ja ravintola-alalla nähtiin hyvin voimakas työllisyyden kasvu ennen pandemiaa, eikä työllisyys ole palautunut tälle huipputasolle. Sen sijaan työllisyys on nyt suunnilleen samalla tasolla kuin se oli ennen erityisen voimakasta kasvuvaihetta, joka alkoi vuoden 2018 loppupuolella. Alan kasvun esteeksi koetaan työvoiman saatavuus ja samalla alalla on paljon kohtaanto-ongelmia. Lisähaasteena on se, että työvoiman tarve ajoittuu epätasaisesti niin vuoden sisällä kuin myös työviikon ja työpäivän aikana. Osa-aikaiselle työvoimalle on suuri tarve, mutta se ei välttämättä houkuttele etenkin kokoaikatyötä etsiviä.

Vähittäiskaupassa työllisyys oli laskussa jo ennen pandemiaa; kyse on ollut verkkokaupan kasvusta ja sen kääntöpuolena vähittäiskaupan osuuden pienenemisestä tavaratalokaupassa. Toisaalta kaupan alalla uusi teknologia on muuttanut työvoiman kysyntää – vähentänyt hieman kassoilla tarvittavaa työvoimaa, mutta toisaalta lisännyt sitä muissa tehtävissä. Koronan aikana kaupan alaa koskevia suorita sulkutoimia ei ollut, mutta kuluttajien varovaisuuden vuoksi osa kaupoista kärsi korona-ajasta huomattavasti. Ruokakaupoissa sen sijaan myynti kasvoi. Tällä hetkellä kaupan työllisyys on lähellä vuoden 2019 alun tasoa – joka on selvästi korkeampi taso kuin millä työllisyys oli ennen pandemiaa. Useiden erisuuntaisten muutostekijöiden vuoksi onkin vaikea sanoa, mikä on kaupan normaali työllisyyden taso. Henkilökunnan määrä on ollut viime aikoina nousussa ja ammattitaitoisesta työvoimasta on ollut pulaa.

Ennustejaksolla ei näytä todennäköiseltä, että työllisyys juuri kasvaisi teollisuudessa tai rakentamisessa. Niinpä ennustettu työllisyyden kasvu syntyy lähes täysin **palvelusektorilla**. Arviomme on, että kokonaisuutena tarkastellen palveluiden työllisyys kasvaa; eri palvelualoilla työllisyyden kehitys ja siihen vaikuttavat tekijät kuitenkin eroavat.

Merkittävä osa viimeaikaisesta työllisyyskasvusta on ollut osa-aikaista. Osa-aikatyön kasvu on kuitenkin vahvasti keskittynyt tietyille toimialoille. Näitä ovat erityisesti kulttuuri- ja viihdeala, sosiaali- ja terveyspalvelut, kuljetus ja varastointi sekä alkutuotanto. Sosiaali- ja terveyspalveluissa osa-aikatyön osuus voi palautua pandemiaa edeltävälle tasolle, eikä osa-aikatyön osuus välttämättä enää kasva muillakaan toimialoilla. Lisäksi ennustejaksolla työllisyyden kasvun hidastuminen voi kanavoitua juuri osa-aikatyön laskun kautta. Mikäli näin käy, tämä hidastaa osaltaan työllisyyden kasvuvauhtia tulevina vuosina.

Työllisyyden kasvu jatkuu epävarmuudesta huolimatta

Erittäin voimakas työllisyyskasvu käynnistyi vuoden 2021 toisella neljänneksellä eli varsin nopeasti sen jälkeen, kun saatiin koronarokotukset käyntiin. Voimakas työllisyyden kasvu on jatkunut siitä lähtien kvartaali toisensa perään, myös tämän vuoden ensimmäisellä kvartaalilla. Kyse on ollut ennen kaikkea talouden ja työmarkkinoiden toipumisesta koronakuopasta. Vaikka uusimmissa neljännesvuositiedoissa (2022/Q2) ei vielä näy työllisyyden kasvun hidastumista, se olisi mitä todennäköisimmin ollut odotettavissa myös ilman Ukrainan sotaa ja siitä seuranneita talous- ja työmarkkinavaikutuksia. Nyt myös talouskasvuennusteita on tarkistettu alaspäin.

Työllisyydessä talouskasvun hidastuminen näkyy kuitenkin vain vähän. Etenkin vuoden 2022 osalta työllisyyden kasvu vuositasolla muodostuu varsin vahvaksi; siitä suuri osa on kuitenkin ns. edellisen vuoden kasvuperintöä. Viime aikoina, mukaan lukien tämän vuoden ensimmäinen neljännes, työllisyyden kasvu onkin ollut niin vahvaa, että aiempia ennusteita tarkistetaan hieman ylöspäin – siitä huolimatta, että talouskasvu hidastuu. Vähitellen myös työllisyyden kasvu hidastuu: nopea koronasta toipumisen vaihe on

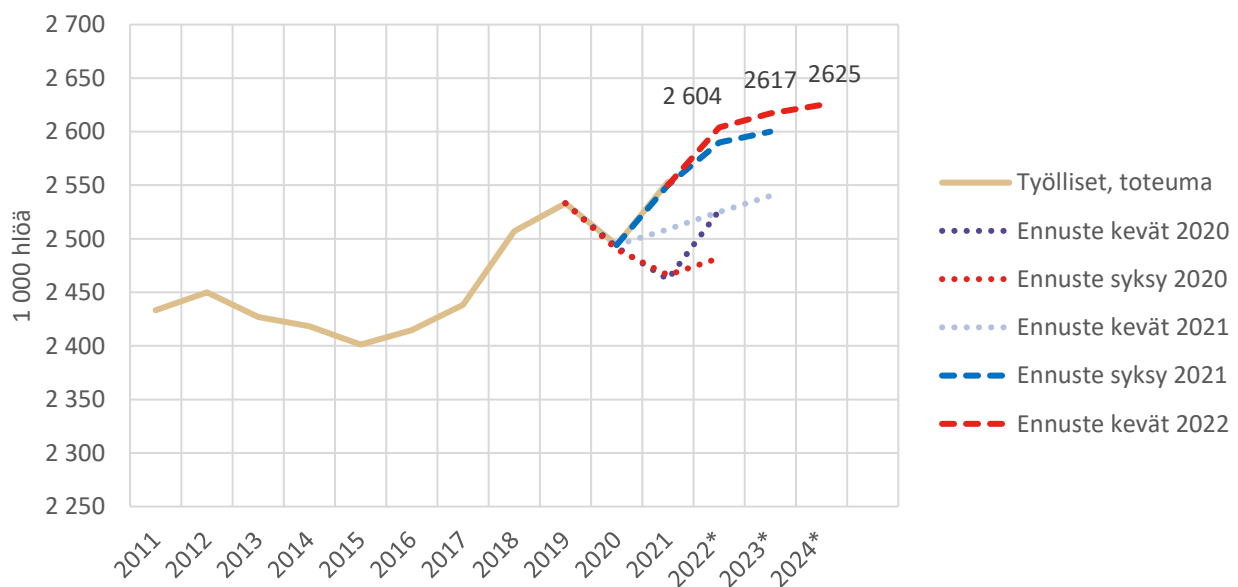
ohi ja talouskasvun odotetaan hidastuvan. Myöskään nopeaa työllisyyden kasvua viimeisen vuoden aikana tukeneen osa-aikatyön kasvun ei odoteta jatkuvan pitkään. Ilman alkuvuoden erittäin vahvaa työllisyyden kasvua työllisten määrä kuluvana vuonna jäisi huomattavasti matalammaksi. Ero syksyn 2021 työllisten määrän ennusteeseen selittyikin pitkälti osa-aikatyön kasvun jatkuminen odotettua pidempään alkuvuonna 2022 (kuvio 9).

Vuosina 2023 ja 2024 työllisyyskasvun ennustetaan hidastuvan. Työmarkkinoiden aiemmat haasteet, kuten kohtaanto-ongelmat, eivät ole poistuneet, ja ne voivat hidastaa työllisyyden kasvua. Toiseksi pitkäaikaistyöttömyyden osuus on edelleen melko korkea, mikä myöskin hidastaa työttömyyden laskua ja työllisyyden paranemista, sitä enemmän, mitä matalammaksi työttömyysaste laskee. Kolmanneksi työllisyyden kasvua hidastaa se, jos osa-aikatyön osuus tasaantuu tai jopa hieman laskee. Lisäksi vuosien 2023 ja 2024 työllisyyskehitykseen voi vaikuttaa negatiivisesti se, jos epävarmuus entisestään heikentää investointeja ja kulutusta, tai mikäli talouskasvu heikkenee vientimaissamme nyt ennustettua enemmän. Tällöin kuitenkin BKT:n kasvu ei enää välttämättä vastaisi ennusteessamme käytettyä VM:n perusenustetta, vaan pikemminkin VM:n heikon kasvun skenaariota.

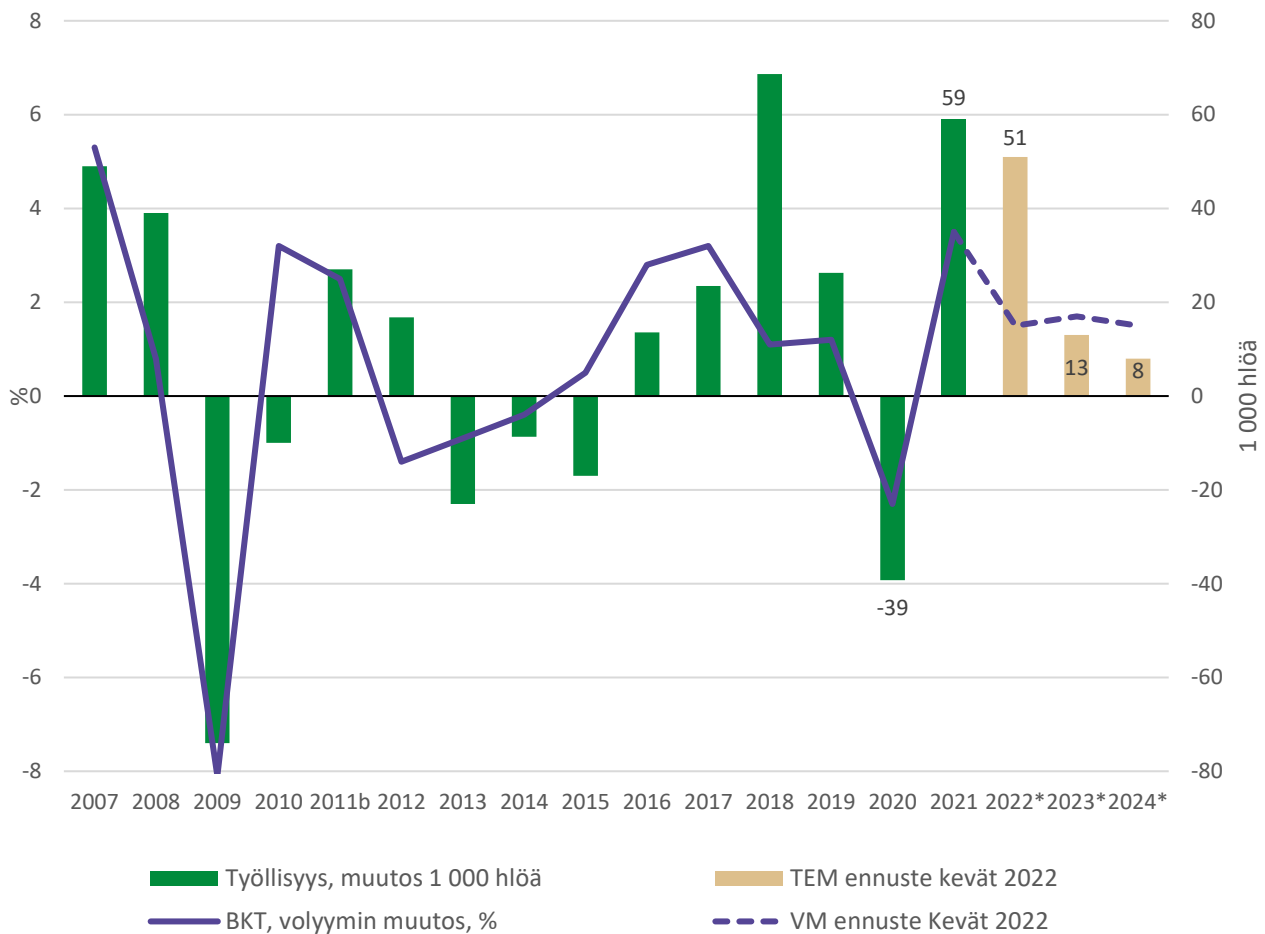
Ennusteessamme odotamme kuluvalla vuodelle työllisyyskasvun asettuvan 51 000 uuteen työlliseen ja jatkuvan ensi vuonna 13 000 työllisen vauhdilla. Viimeisenä ennustevuonna 2024 talouskasvun heikentyessä työllisten määrä kasvaisi enää 8 000 hengellä (kuvio 8). Työllisyyskasvun odotetaan syntyvän lähes kokonaan palvelualoille. Ukrainalaisia tilapäistä suojelua hakevia työkäisiä on tullut Suomeen jo varsin paljon. Heistä osa myös työllistyy, mutta he eivät näy Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen luvuissa eivätkä siten ennusteluvuissamme.

Ennustemalli on edellisen ennusteemme tapaan sovitettu työllisten tekemien työtuntien mukaan ns. ko-koikaekvivalenttimuunnoksella, jotta kuluvana vuonna nähty osa-aikatyön merkittävä kasvu voidaan huomioida paremmin. Ennuste perustuu oletukseen, että työllisten ja työtuntien suhde pysyy vakiona ennusteperiodin aikana, eli osa-aikatyön osuus ei enää kasva – joskaan ei merkittävästi vähenekään.

Kuvio 9. Työllisten määrä, 1 000 hlöä. Toteutunut kehitys ja ennusteet*.



Kuvio 10. Bruttokansantuotteen muutos ja työllisten määrän muutos



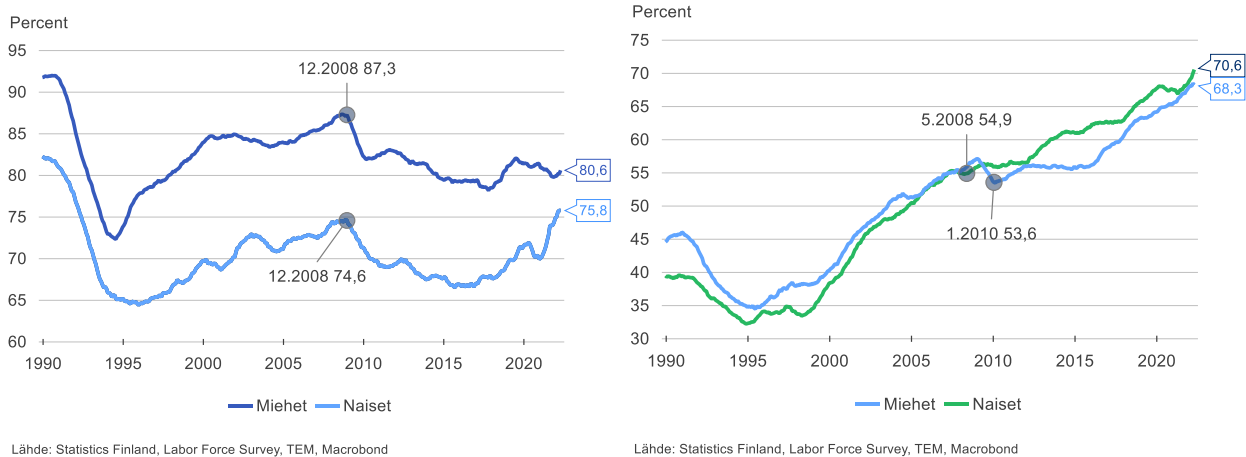
Työllisyys- ja työttömyysasteet on laskettu Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen uuden aikasarjan mukaisin käsittein, joissa työllisyysaste on aiempaa sarjaa noin prosenttiyksikön alempana. Työllisyysasteella mitaten työllisyys ylitti vuoden 2019 tason jo vuonna 2021. Vaikka työllisten määrä ja työllisyysaste ovat kohonneet nopeasti, ei työllisyyskehitys ole ollut samanlaista kaikissa ryhmissä¹⁴:

Ikääntyvien (55–64-vuotiaat) työllisyysasteen pidemmän aikavälin positiivinen trendi on jatkunut ja tässä ikäryhmässä työllisyysasteen pieni koronan aikainen notkahdus on jo takana. Seuravissa 10-vuotiskohortissa (45–54-vuotiaat sekä 35–44-vuotiaat) naisten työllisyysaste on jo korkeampi kuin ennen pandemiaa, miesten ei aivan. Myös kaikkein nuorimassa ikäryhmässä (15–24-vuotiaat) työllisyysaste on kokenut kohtalaisen hyvää vauhtia. Nuorten aikuisten osalta (25–34-vuotiaat) tilanne poikkeaa muista ikäryhmistä. Tässä ikäryhmässä (kuten myös 35–44-vuotiailla) työllisyysaste ei ennen pandemiaa ollut ehtinyt vielä palautua finanssikriisiä edeltävälle tasolle. Pandemian jälkeen 25–34-vuotiaiden miesten työllisyysaste ei ole kääntynyt kasvuun; saman ikäryhmän naisilla työllisyysaste ylittää jo pandemiaa edeltäneen tason. Miesten – ja erityisesti 25–34-vuotiaiden miesten heikko työllisyyskehitys voi osin selittyä

¹⁴ Kuviossa 11 käytetään työllisyysasteiden liukuvia keskiarvoja, joissa muutokset näkyvät viiveellä.

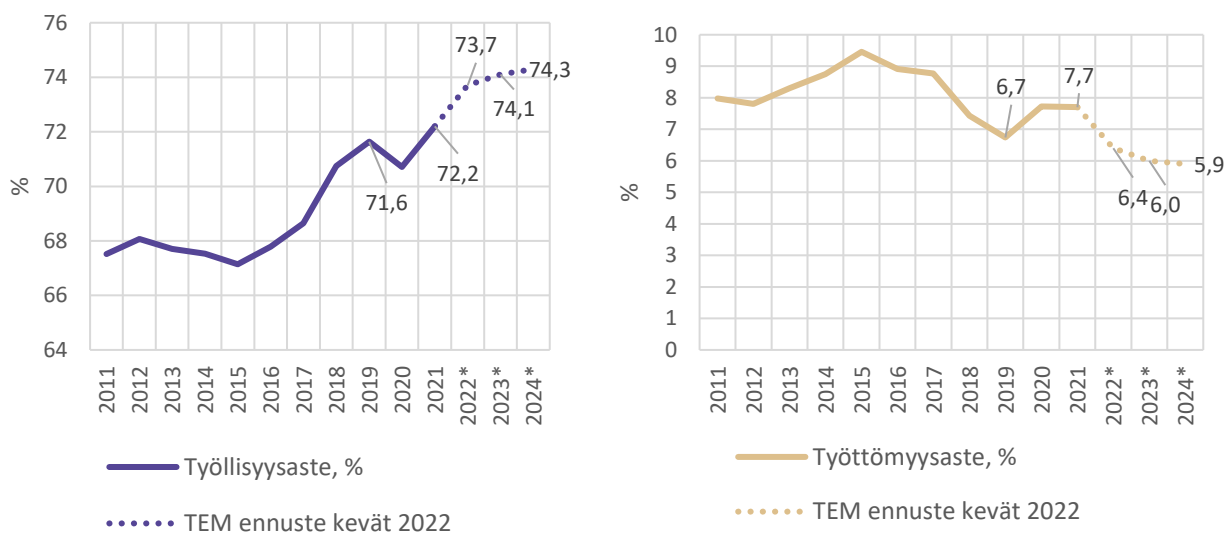
sillä, että työllisyyskehitys muutamilla miesvaltaisilla aloilla on ollut vaisua viime vuosina (kuljetus- ja varastointi, rakentaminen). Tässä ikäryhmässä kyse on kuitenkin ollut jo hieman pidemmän aikaa jatkuneesta kehityksestä.

Kuvio 11. Työllisyysasteen liukuva keskiarvo sukupuolittain 25–34-vuotiailla (kuvio vasemmalla) sekä 55–64-vuotiailla (kuvio oikealla)



Työllisyysaste jatkaa nousuaan ja työttömyysaste laskuaan, mutta hidastuen etenkin vuosien 2023 ja 2024 aikana. Kuluvana vuonna työllisyysaste nousee vielä varsin paljon ja työttömyys laskee reippaasti, sillä viime vuoden kasvuperintö vaikuttaa vahvasti etenkin alkuvuonna. Työmarkkinoiden positiivinen kehitys olisi joka tapauksessa ollut hidastumassa jonkin verran, sillä kaikkein voimakkain työmarkkinoiden toipumisen vaihe alkoi olla takana. Nyt talouskasvun hidastuminen taittaa kehitystä lisää. Vuosina 2023–2024 se, että osa-aikatyön osuus ei enää kasva ja toisaalta kohtaanto-ongelma sekä yhä melko korkeana pysyvä pitkäaikaistyöttömyyden osuus hidastavat työllisyysasteen nousua ja työttömyysasteen laskua.

Kuvio 12. Työllisyys- ja työttömyysasteet ja niiden ennusteet



Alla oleva tasetaulukko (taulukko 1) kokoaa yhteen työmarkkinaennusteen keskeiset luvut. Työllisyysaste nousee kuluvana vuonna 73,7 prosenttiin ja edelleen 74,1 prosenttiin vuonna 2023, ja 74,3 prosenttiin vuonna 2024. (kuvio 12). Työttömyysaste oli vuonna 2021 vielä prosenttiyksikön korkeampi (7,7 %) kuin vuonna 2019 (6,7 %). Ennustemme on, että työttömyysaste kuluvana vuonna on 6,4 prosenttia ja laskee sen jälkeen hitaasti niin, että ennusteperiodin lopussa vuonna 2024 työttömyysaste on 5,9 prosenttia.

Työikäisen väestön määrä 15–64-vuotiaiden osalta on ollut laskussa jo pitkään ja jatkaa vähentymistään läpi ennustejakson, vaikkakin nyt varsin hitaasti (ks. tarkemmin luku 3). Tätä enemmän vähenee 15–74-vuotiaiden määrä. Väestön väheneminen yhdessä edelleen jatkuvan työvoiman kysynnän kasvun kanssa nostaa työvoimaosuuden ennustejakson lopussa 68 prosenttiin, mikä on merkittävästi vuoden 2019 huippulukemia (65,4 %) korkeampi. Työmarkkinoille osallistuminen ja siten työvoiman määrä kasvaa vielä melko paljon kuluvana vuonna ja hivenen myös vuosina 2023–2024.

TE-hallinnon asiakasrekistereihin perustuva työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi noin 100 000 hengellä koronaepidemian seurauksena (ks. tarkemmin luku 4). Työttömien työnhakijoiden määrä laski kuitenkin reippaasti jo vuonna 2021 ja lasku jatkuu vahvana myös kuluvana vuonna, jolloin päästään lähellä tasoa, jolla oltiin vuonna 2019. Työttömien työnhakijoiden määrä jatkaa laskuaan myös vuosina 2023–2024, mutta hitaammin. Ennustejakson loppuun mennessä työttömiä työnhakijoita on siten 27 000 vähemmän kuin pandemiaa edeltävänä vuonna 2019. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä laskee voimakkaasti vuosina 2022–2023. Ennustejakson lopulla pitkäaikaistyöttömiä on jo vähemmän kuin ennen pandemiaa. Toisaalta yli 2 vuotta työttömänä olleiden osuus pitkäaikaistyöttömyydestä on korkea.

Seuraavassa luvussa (3) käsitellään tarkemmin työvoiman tarjonnan ennustetta ja väestökehitystä. Luvussa 4 esitetään työnvälitystilaston mukaisen työttömyyden ennusteet.

Taulukko 1. Työvoimataseen kehittyminen vuosina 2019–2021 sekä ennuste vuosille 2022–2024 (tuhatta henkeä)

	Ennuste 2022–2024					Muutos			
	2020	2021	2022	2023	2024	2020–21	2021–22	2022–23	2023–24
Työikäinen väestö 15–74	4133	4 123	4 114	4 100	4 090	-10	-10	-13	-10
Työikäinen väestö 15–64	3421	3 418	3 414	3 409	3 408	-3	-4	-4	-1
Työvoima	2704	2 766	2 783	2 784	2 789	62	17	1	5
Työlliset	2495	2 553	2 604	2 617	2 625	58	51	13	8
Työvoimaosuus, % (15–74-v.)	65,4	67,1	67,7	67,9	68,2	1,7	0,6	0,2	0,3
Työllisyysaste, % (15–64-v.)	70,7	72,2	73,7	74,1	74,3	1,5	1,5	0,4	0,2
Työttömät	209	212	179	167	164	3	-33	-12	-3
Työttömyysaste, % (15–74-v)	7,7	7,7	6,4	6,0	5,9	0,0	-1,3	-0,4	-0,1
Työttömät työnhakijat	342	299	247	227	213	-43	-52	-20	-14
Pitkäaikaistyöttömät	75	107	91	65	53	32	-16	-26	-12
Alle 25-vuotiaat	44	35	26	21	17	-9	-9	-5	-4

3. TYÖN TARJONTA RIIPPUU TALOUDEN ELPYMISESTÄ

Tässä analyysissä ennustamme työn tarjontaa lyhyellä aikavälillä eli noin kolmen vuoden ajalle. Keväällä 2020 alkanut koronapandemia vaikeuttaa edelleen työvoiman tarjonnan ennustamista lyhyelläkin aikavälillä ja lisäksi Venäjän sotatoimet Ukrainassa ja sen vaikutukset globaaliin talouteen osaltaan vaikeuttavat ennusteen tekemistä. Voimakas elvyttäminen on lisännyt kotimaisilla työmarkkinoilla työvoiman kysyntää. Työvoiman tarjonta voi osaltaan kasvaa talouden vahvistuessa, mutta ei rajattomasti, sillä sitä rajoittaa muun muassa työkäisten ikäluokkien koko.

Alla olevasta kuviosta 13 nähdään, miten työkäisen väestön määrä tulee Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan muuttumaan sekä ennusteperiodilla että pitkällä aikavälillä. Työn tarjontaa lisääntyy, jos työmarkkinoille tulevat ikäluokat, maahan muuttava työkäinen työmarkkinoille tuleva väestö tai Suomessa asuva työmarkkinoiden ulkopuolelta työvoimaan tuleva väestö on yhteensä määrältään suurempi kuin työvoimasta esimerkiksi eläkkeelle poistuva väestö.

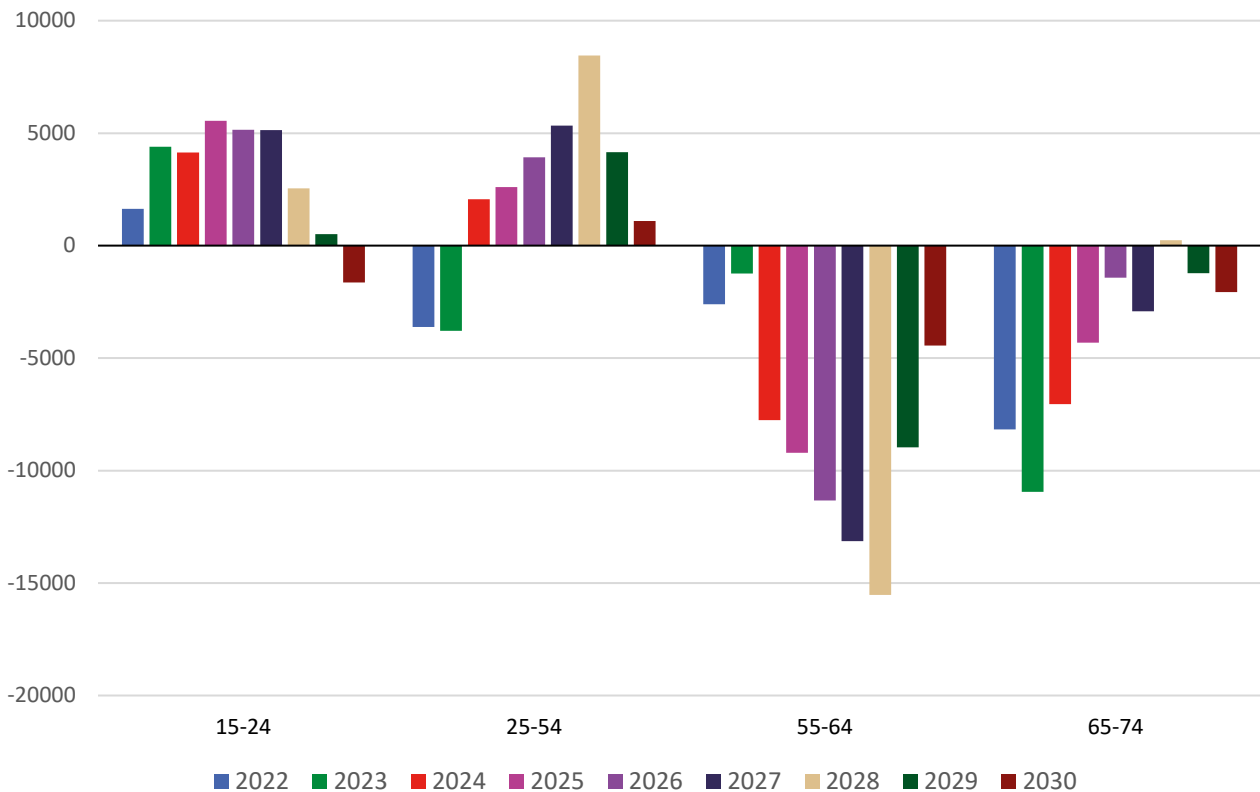
Ennustaessamme työvoiman tarjontaa, käytämme laajempaa määritettä työkäisestä väestöstä eli tarkastelemme työvoimaosuuksia ja työvoiman määrää 15–74-vuotiailla sen sijaan, että rajoittaisimme tarkastelun 15–64-vuotiaisiin. Tämä on perusteltua, sillä työvoiman tarjontaa voidaan ja voi olla tavoitteenaikin lisätä myös vanhuuseläkeikäisten ikäryhmissä.

Väestökehitys ja nettomuutto määrittävät potentiaalisen työvoiman tarjonnan

Työn tarjonta riippuu ennen kaikkea siitä, kuinka paljon työkäistä väestöä meillä on. Olemme käyttäneet tässä analyysissä Tilastokeskuksen väestöennustetta, vaikka se ei otakaan huomioon sitä (määräaikaista tai pysyvää) väestönlisäystä, joka johtuu Ukrainan sotapakolaisten maahan tulosta. Myös työvoiman tarjonnan osalta tulee siten huomioida se, että osa sotapakolaisista on siirtynyt tai siirtyy työmarkkinoille ja lisää siten jossain määrin työvoiman määrää. Tätä määrää on kuitenkin erittäin vaikea arvioida vielä keväällä 2022.

Kuviosta 13 nähdään, miten työkäisen väestön määrä tulee Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan muuttumaan vuoteen 2030 mennessä. Nuorimmassa ikäryhmässä väestömäärän ennustetaan kasvavan vuoteen 2030 mennessä noin 27 400 hengellä ja 25–54-vuotiaissa noin 20 000 hengellä. Merkittävimmän muutoksen ennustetaan vuoteen 2030 mennessä tapahtuvan 55–75-vuotiaissa, jossa väestömäärä ennusteen mukaan vähenee vuoteen 2030 mennessä noin 74 000 hengellä. Myös vanhimmassa ikäryhmässä väestön määrän ennustetaan vähenevän seuraavan noin 20 vuoden aikana.

Kuvio 13. Ennustettu väestönmuutos työikäiselle väestölle vuosina 2022–2030 ikäryhmittäin (muutos edelliseen vuoteen verrattuna)



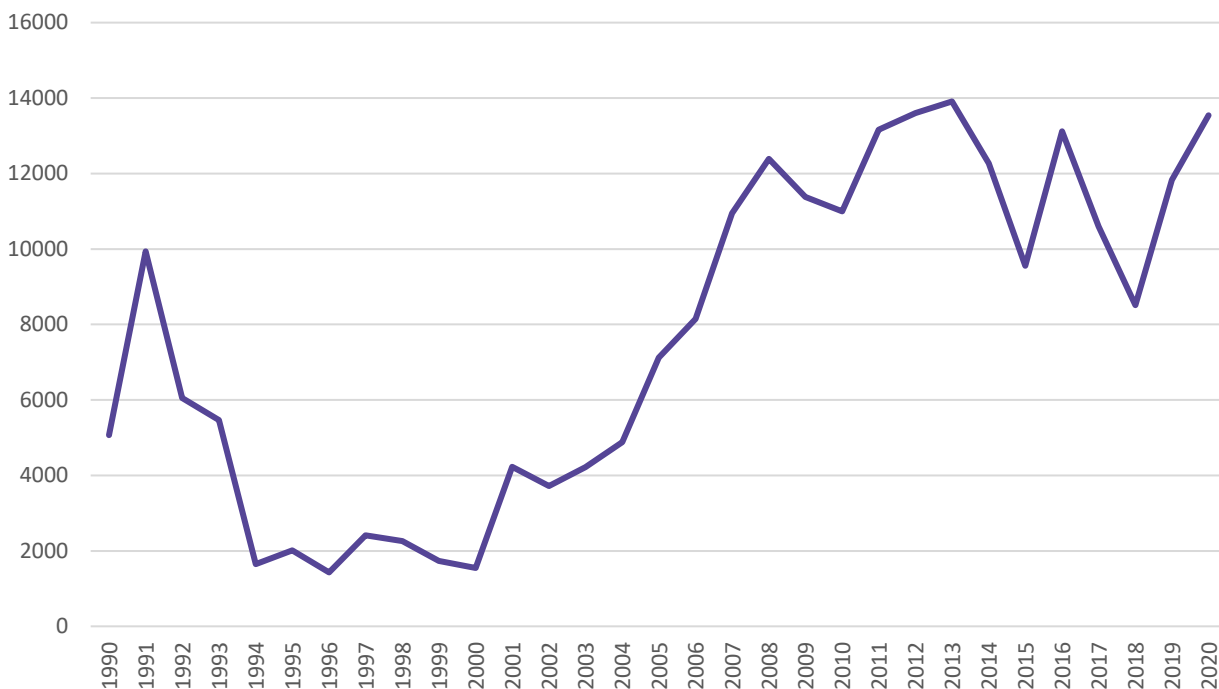
Lähde: Tilastokeskus

Kuten kuvio 13 nähdään, nuorimmissa ikäryhmässä väestön määrä kasvaa ennustejaksollamme. Seuraavassa ikäryhmässä eli 25–54-vuotiaissa sen sijaan väestömäärä vähenee vielä vuonna 2023, mutta lähtee sen jälkeen kasvamaan ja kasvaa ennusteen mukaan aina vuoteen 2028 asti. Tämä kasvu ei kuitenkaan näy lyhyen aikavälin ennusteessamme.

Toiseksi vanhimmassa tarkastellussa ikäryhmässä eli 55–64-vuotiaissa väestömäärä vähenee ennustejaksollamme, mutta voimakkain väestömäärän vähennys kyseisessä ikäryhmässä alkaa vasta vuonna 2024 ja jatkuu aina vuoteen 2028 asti. Vanhimmassa ikäryhmässä, jossa työvoimaan osallistuminen on jo erittäin vähäistä, väestömäärän ennustetaan vähenevän koko ennustejaksollamme ja jatkuvan sen jälkeenkin, joskaan ei yhtä voimakkaana.

Nuorten ikäluokkien pienentyessä työvoiman saatavuudessa korostuu opiskelu- ja työperäinen maahanmuutto, jonka tavoitteita on kuluvalle hallituskaudella tarkistettu selvästi ylöspäin. Maahanmuutosta ei näillä näkymin voida kuitenkaan odottaa sellaista työvoiman lisäystä, joka pystyisi paikkaamaan riittävässä määrin työmarkkinoiden poistumaa. Tämä johtuu siitä, että rajallisesta määrästä osaavaa työvoimaa kilpailevat monet muut työvoimapulasta kärsivät maat.

Kuvio 14. Nettomaahanmuutto (hlö) vuosina 1990–2020



Lähde: Tilastokeskus

Kuten kuvioista 14 nähdään, on 15–74-vuotiaiden henkilöiden nettomaahanmuutto viimeisen kolmenkymmenen vuoden vaihdellut merkittävästi, eikä ole juurikaan noussut 2010-luvulla. Pelkkä nettomuuton tarkastelu ei toki riitä, sillä jos maahanmuuttajataustaiselle työvoimalle ei ole kysyntää tai heillä ei ole pääsyä työmarkkinoille, ei runsaskaan positiivinen nettomuutto helpota osaavan työvoiman saamista avoimna oleviin vakansseihin. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan ulkomaalaisten työttömyysaste oli maaliskuussa 2022 13,7 prosenttia, kun se suomalaisilla oli 5,8 prosenttia.

Työvoiman tarjonnan ennuste vuosille 2022–2024

Tämä ennuste työvoiman määrästä vuosille 2022–2024 perustuu Tilastokeskuksen Työvoimatutkimuksen työvoimaosuustietoihin vuosilta 1991–2022 sekä lisäksi valtiovarainministeriön BKT-ennusteeseen ennustejaksollemme. BKT:n ennakoidaan kasvavan vuositasolla 1,5–1,7 prosenttia. Maltilliseksi arvioitu kasvu johtuu ennen kaikkea Ukrainan sodan vaikutuksista, mikä muun muassa Venäjälle asetettujen talouspakotteiden johdosta vähentää Suomen vientiä ja teollisuustuotantoa.

Ennusteperiodilla väestökehityksen eri ikäryhmissä ennustetaan olevan negatiivista lukuun ottamatta 25–54-vuotiaita eli parhaassa työiässä olevia. Näin lyhyellä aikajaksolla muutokset ovat kuitenkin suhteellisen pieniä, eikä työvoiman määrässä ennusteta tästä johtuen tapahtuvan merkittäviä muutoksia. Mahdollinen Ukrainan sotapakolaisten suuri määrä voisi vaikuttaa ennusteeseemme, mutta epävarmuudesta johtuen sen huomioon ei malleissamme ole mahdollista.

Työn tarjontaa ennustettaessa olennaista on, miten työvoimaosuus on kehittynyt ennustejakson alkuun asti. Maaliskuussa 2022 työkäisten eli tässä tapauksessa 15–74-vuotiaiden työvoimaosuus oli 66,8 %, mikä oli 1,3 %-yksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Talouden vahvistuttua myös työvoimaosuus yleensä nousee, kun työmarkkinoille siirtyy työnhakijoita työvoiman ulkopuolelta.

Suomessa estimaatteja työmarkkinoiden kehityksestä tuottavat mm. ETK, Etlä ja Suomen Pankki. Näissä ennusteissa työvoimaosuuden arvioidaan kasvavan niin, että vuonna 2024 se olisi jonkin verran yli 68 prosenttia. Kasvua olisi näiden ennusteiden mukaan vuoteen 2022 nähden noin 0,5 prosenttiyksikköä. Myös omassa ennusteessamme työvoimaosuuden arvioidaan kasvavan, vaikka Euroopan talustilanteen odotetaan heikkenevän Venäjän hyökkäyssodan johdosta. Toisaalta väestökehityksemme asettaa rajoitteita työvoiman määrän ja samalla työn tarjonnan kehitykselle. Väestö vanhenee edelleen, eivätkä nuoret ikäluokat tai maahan tuleva väestö pysty korvaamaan työmarkkinoiden poistumaa.

Taulukossa 2 on esitetty työvoimamäärien ja työvoimaosuuksien ikäryhmittäiset ennusteemme vuosille 2022–2023. Työvoimaosuuksien ennustetaan kasvavan etenkin vanhemmissa ikäryhmissä, jossa väestön määrä vähenee. Keskimäärin työvoimaosuuden arvioidaan kasvavan maltillisesti johtuen epävarmasta talouden tilanteesta. Ukrainan sotapakolaisten määrää ei ole otettu siihen liittyvien epävarmuuksien vuoksi mukaan malleihin.

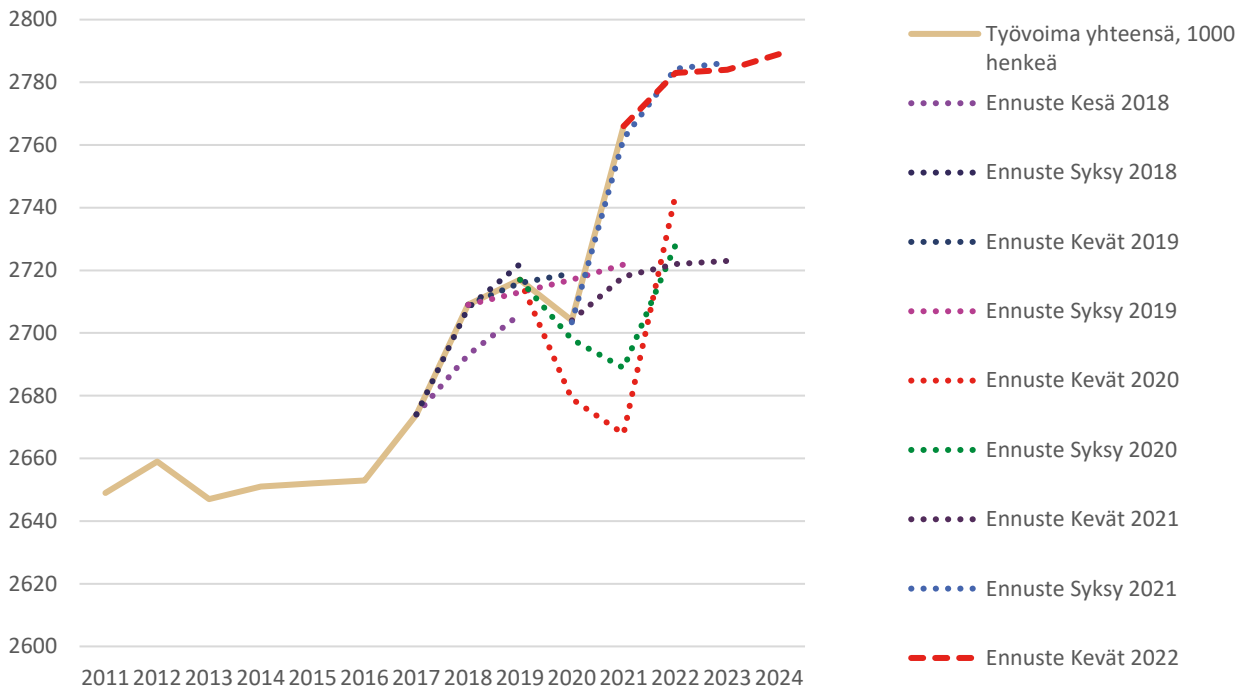
Taulukko 2. Työvoiman määrän ja työvoimaosuuden ennusteet vuosille 2022–2024 ikäryhmittäin ja koko työikäiselle väestölle (15–74-vuotiaat)

Työvoiman määrä

	15–24	25–54	55–64	65–74	Yhteensä
2022	310	1834	549	91	2783
2023	311	1829	552	92	2784
2024	311	1827	558	93	2789
Työvoimaosuus					
2022	51,0	88,0	76,2	13,0	67,7
2023	50,8	87,9	76,8	13,3	67,9
2024	51,0	87,9	78,1	13,7	68,2

Alla olevasta kuviosta nähdään, miten aiemmat työ- ja elinkeinoministeriön ennusteet ovat pystyneet ennustamaan toteutunutta työvoiman määrää. Yhtenäisellä viivalla on merkitty toteutunut työvoiman määrän kehitys, eri värisillä pisteviivoilla aiemmat ennusteet ja viimeisin ennuste punaisella katkoviivalle. Työvoiman määrän ennusteeseen vaikuttaa osaltaan väestömäärä ja toisaalta talouden kehitys. Jälkimmäisen osalta ennakointi on haastellisempaa, mikä näkyy myös laajemmin ennakoitaessa työmarkkinoiden kehitystä.

Kuvio 15. Työvoiman määrä, 1 000 hlöä. Toteutunut kehitys ja ennusteet*.



Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus & ennustelaskelmat

* Vuosien 2016–2020 ennustesarjat on muutettu työvoimatutkimuksen uuden aikasarjan tason mukaisiksi.

4. REKISTERITYÖTTÖMYYDEN LASKU JATKUU SODASTA HUOLIMATTA

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja siitä seuranneet Venäjää vastaan asetetut EU-pakotteet eivät tois-
taiseksi ole juurikaan heiluttaneet työttömyyttä Suomessa. Edes lomautuksissa ei ole nähty lainkaan ta-
vanomaisesta poikkeavaa kehitystä koko keväänä. On odotettavissa, että vaikutukset alkavat realisoitua
loppuvuonna 2022, mutta aiemmin odotettua pienempinä.

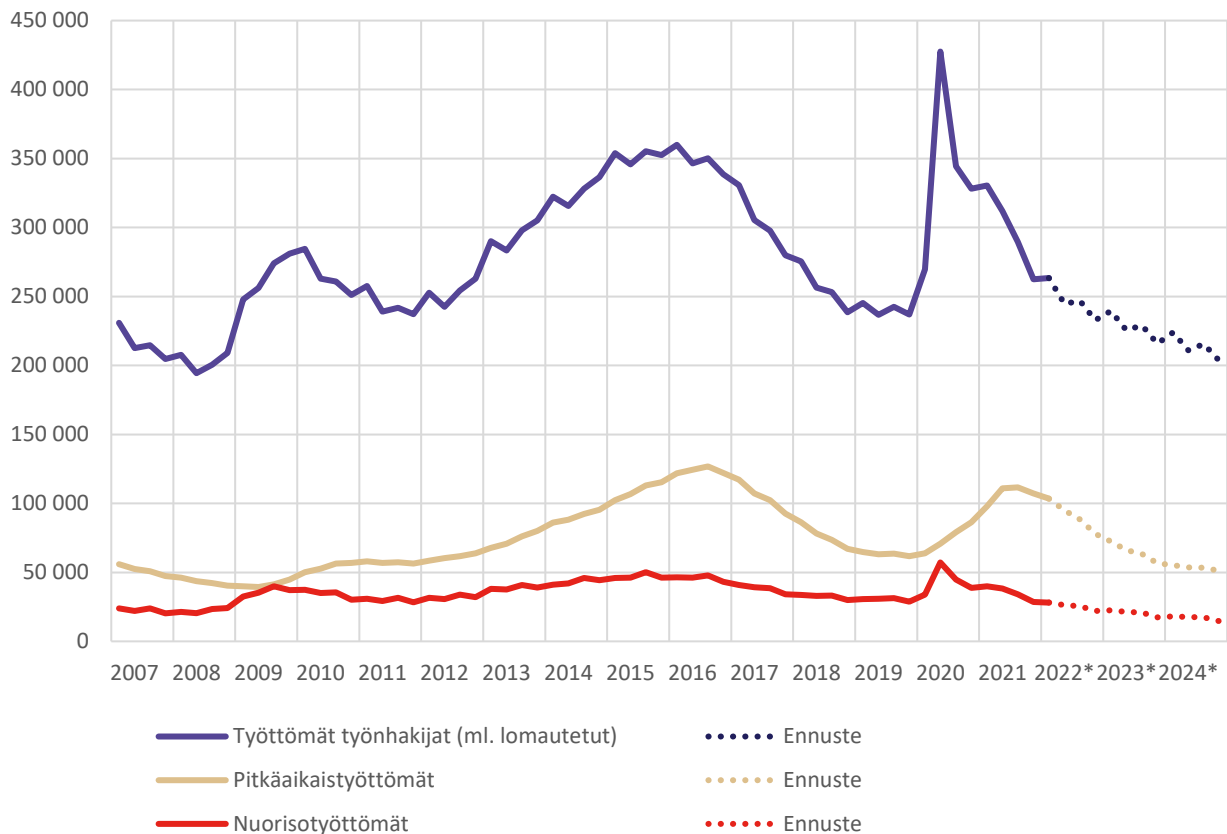
Työttömien työnhakijoiden määrä työnvälitystilastossa (=rekisterityöttömyys) on laskenut varsin nopeaa
tahtia vuosina 2021–2022. Vielä keväällä 2021 koronarajoitusten palauttaminen nosti hetkellisesti työttö-
mien työnhakijoiden määrää, ennen kaikkea lomautusten kautta. Sen jälkeen rekisterityöttömyyden lasku
on ollut nopeaa. Lomautusten määrä on laskenut lähelle normaaliaikojen lukemia, vaikka edelleen muu-
tamalla tuhannella koronapandemian aikana lomautetulla lomautus edelleen jatkuu. On kuitenkin mah-
dollista, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja siitä seuranneet pakotteet aiheuttavat vielä uusia lo-
mautuksia idänkaupasta riippuvaisissa yrityksissä.

Rekisterityöttömyyden kehitys on noudatellut melko hyvin syksyn 2021 ennusteen näkymää, eikä ennus-
teessa olekaan tältä osin tapahtunut suurta muutosta. Työttömien työnhakijoiden määrä on nyt keväällä
2022 joitain tuhansia matalampi kuin syksyn ennusteessa arvioitiin, mutta kehitys on seurannut varsin
hyvin ennusteuraa pienestä tasoerosta huolimatta.

Pitkäaikaistyöttömyys on kääntynyt vahvasti lasku-uralle, ja pitkäaikaistyöttömien määrän laskun ennustetaan entisestään kiihtyvän vuoden 2022 aikana. Taustalla on ennen kaikkea erittäin vahva työmarkkinoiden imu koronarajoitusten poistumisen jälkeen, jonka seurauksena lyhytkestoisten työttömyysjaksojen määrä painui historiallisen alas. Kun uusia työttömiä on ollut hyvin vähän jo yli vuoden, alkaa virta pitkäaikaistyöttömyyteen tyrehtyä, mistä seuraa pitkäaikaistyöttömyyden lasku. Kuitenkin, erittäin pitkään työttömänä olleiden määrä ei juurikaan muutu, ja pitkäaikaistyöttömien osuuden kaikista työttömistä työnhakijoista ennustetaan säilyvän korkeampana kuin vuonna 2019 ennen koronapandemiaa.

Venäjä-pakotteiden vaikutus on tämänkertaisen ennusteen suurimpia epävarmuustekijöitä. Varsinkin siinä tilanteessa, jossa pakotteita merkittävästi tiukennetaan nyt sovitusta, tai laajennetaan koskemaan uusia tuoteryhmiä, on mahdollista että sodan vaikutukset rekisterityöttömyyteen osoittautuvat suuremmiksi kuin mitä nyt on ennakoitu, eritoten siinä tapauksessa jossa niillä olisi isoja heikentäviä vaikutuksia koko EU-alueen talouteen. Ennusteeseen sisältyy siis tältä osin huomattavia negatiivisiä riskejä.

Kuvio 16. Työttömien työnhakijoiden, pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien määrän toteutunut kehitys ja ennusteet

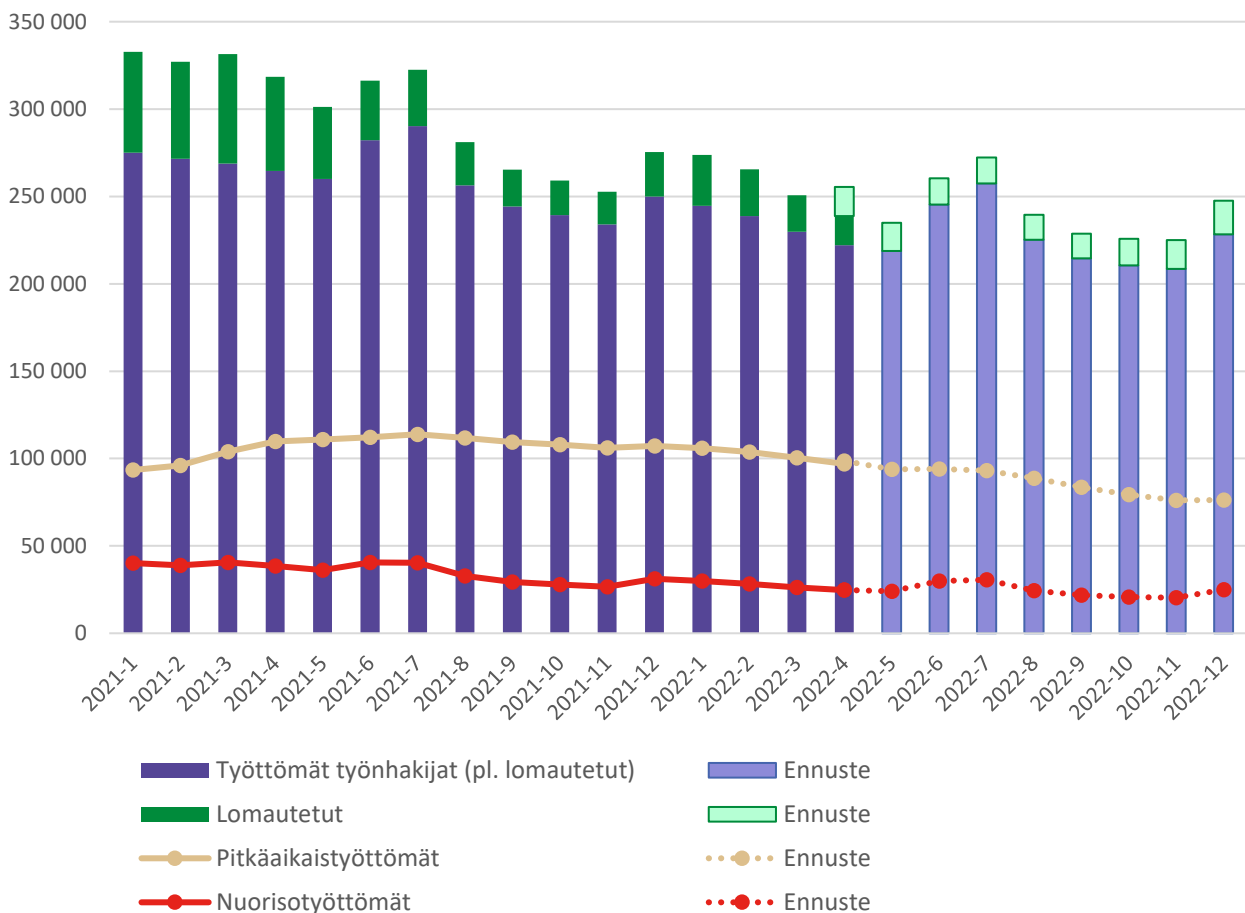


Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennustelaskelmat*

Työttömien työnhakijoiden, nuorisotyöttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrän ennustetaan laskevan ennusteperiodilla (kuvio 16). Työttömien työnhakijoiden määrän ennustetaan laskevan vuonna 2023 matalimmalle tasolle finanssikriisin jälkeisenä aikana. Nuorisotyöttömillä tämä taso alittuu ennusteen mukaan jo vuonna 2022, mutta pitkäaikaistyöttömillä vasta vuonna 2024.

Kokoaikaisesti lomautettujen määrä laski voimakkaasti vuoden 2021 aikana. Tammikuuhun 2022 mennessä lomautettujen määrä kasvoi noin 10 000 hengellä, mikä on hieman keskimääräistä loppuvuoden lomautusaaltoa suurempi nousu. Lomautusten voimakas lasku onkin jo takana päin, kun maaliskuussa 2022 kokoaikaisesti lomautettuna oli enää 21 000 henkeä. Vuoden 2022 muutosten lomautettujen määrässä ennakoidaan olevan maltillisia. Lomautettujen määrä laskee edelleen kesää kohden ja nousee uudelleen loppuvuonna. Vuoden lopussa lomautettujen määrän arvioidaan olevan noin 19 000 henkeä, mikä on noin 8 000 vähemmän kuin vuonna 2021. Venäjää kohtaan asetetut EU-pakotteet lisäävät kuitenkin riskiä, että loppuvuoden aikana voidaan nähdä myös yllättäviä ja vaikeasti ennakoitavia lomautusaaltoja, varsinkin jos pakotteita entisestään kiristetään.

Kuvio 17. Kuukausikohtainen ennustenäkymä työttömien työnhakijoiden, pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien määrästä



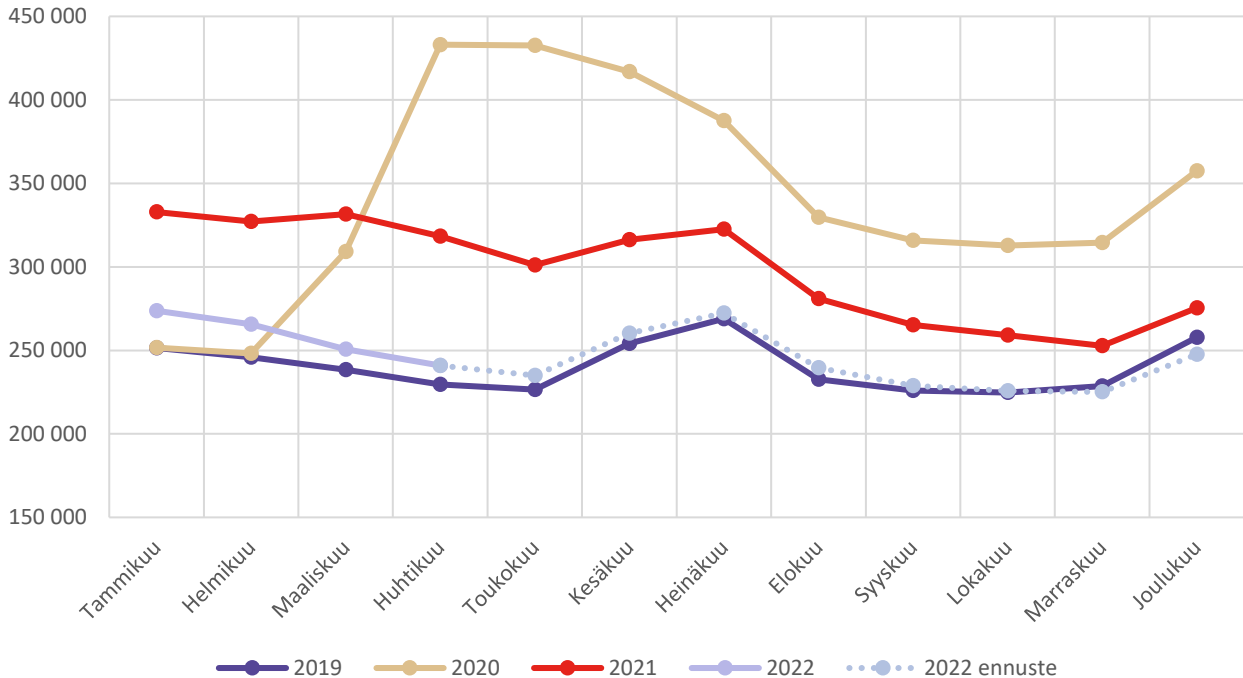
Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennustelaskelmat

Työmarkkinat palaavat kohti koronakriisin jälkeistä normaalia

Huhtikuussa 2022 työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) oli 239 000, mikä on 80 000 vähemmän kuin vuoden 2021 huhtikuussa. Työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut selvästi vuoden 2021 aikana korona-ajan kasvupiikin jälkeen. Työttömien työnhakijoiden määrän ennustetaan alittavan vuoden 2019 taso marraskuussa 2022. Rekisterityöttömyyden laskun ei enää tänä vuonna ennakoida olevan lähimainkaan yhtä nopeaa kuin viime vuonna. Työmarkkinoiden normalisoituminen akuuteimman koronakriisin

jälkeen tarkottaakin samalla sitä, että työttömyyden merkittävä lasku vaatii enemmän kuin edellisvuosina: se ei enää tapahdu itsestään.

Kuvio 18. Työttömien työnhakijoiden määrä kuukausittain vuosina 2019–2022

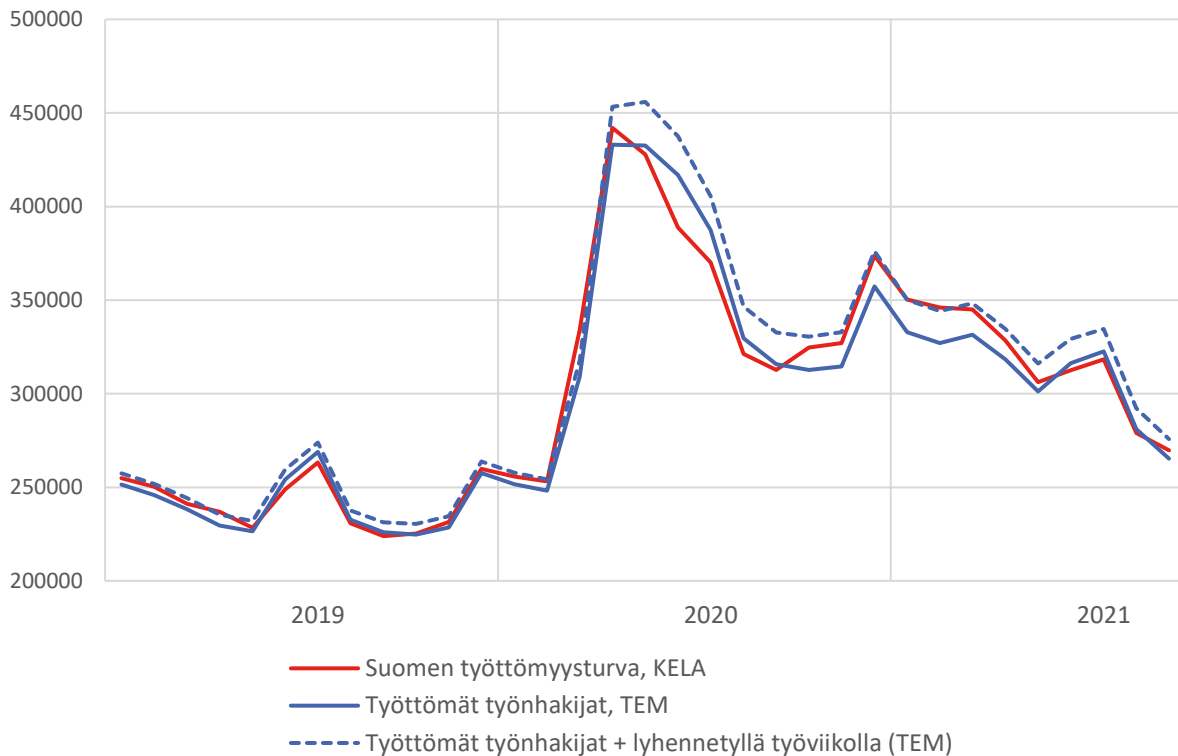


Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennustelaskelmat

Koronakriisin aikana heräsi epäily, että onko työnvälitystilasto edelleen yhtä ajantasainen kuin mitä se oli työttömien haastatteluiden lisäämisen jälkeen vuosina 2018 ja 2019. Asiaa tarkasteltiin uudelleen vertailemalla työnvälitystilaston työttömien työnhakijoiden määrää kuun lopussa Kelan ylläpitämään Suomen sosiaaliturva -tilastoon, joka pitää sisällään sekä Kelan että työttömyyskassojen maksamat työttömyysturvatieidot. Selvisi, että ero TEMin työnvälitystilaston ja Kelan Suomen työttömyysturva -tilaston välillä kasvoi olennaisesti välittömästi koronakriisin puhkeamisen jälkeen vuonna 2020. Työnvälitystilaston työttömien työnhakijoiden ja sekä koko- että osa-aikaisesti lomautettujen määrä oli vuonna 2020 suurempi kuin Kelan tilastossa, mutta palasi vuoden loppuun menessä ennalleen (kuvio 19).

Huomionarvoista näissä tilastoissa on se, että työnvälitystilaston ajantasaisuus näyttää erilaiselta riippuen siitä, otetaanko tarkasteluun mukaan myös lyhenetyllä työviikolla olevat, eli osa-aikaisesti lomautetut. Nämä ovat mukana Kelan Suomen työttömyysturva-tilastossa, joten vertailtavuuden vuoksi ne on hyvä ottaa tarkasteluun mukaan. Näyttääkin siltä, että työnvälitystilaston ajantasaisuudessa tuli uusi pienempi väliaikainen notkahdus vuonna 2021, mikä voi liittyä rajoitustoimien ottamiseen uudelleen käyttöön. On hyvin mahdollista, että puutteet työnvälitystilaston ajantasaisuudessa ovat korona-aikana korostuneet erityisesti lomautettujen kohdalla. Ei kuitenkaan ole viitteitä siitä, että tilaston ajantasaisuudessa olisi olennaisia puutteita enää vuoden 2021 loppupuolella. Suomen työttömyysturva -tilasto valmistuu noin puoli vuotta viiveellä, joten tarkastelu ei ulotu vuoteen 2022 saakka.

Kuvio 19. Työttömät työnhakijat ja lyhenetyllä työviikolla olevat (TEMin työnvälitystilasto) ja työttömyysajalta työttömyysturvaetuuksia saaneet (työttömyyskassat ja Kela)



Rekisterityöttömyysennusteessa ei juuri muutosta viime syksyn ennusteseen nähden

Valtiovarainministeriön hitaasta BKT:n kasvuennusteesta huolimatta rekisterityöttömyyden laskun ennustetaan laskevan tasaisena mutta hidastuvana vuoden 2024 loppuun saakka. Ennusteurassa ei ole tältä osin suurta muutosta viime syksyn ennusteeseen nähden. Ennusteen mukaan finanssikriisin jälkeisen ajan matalin rekisterityöttömyyden taso oltaisiin edelleen saavuttamassa vuonna 2023, mutta edelleen vuonna 2024 jäätäisiin finanssikriisiä edeltävää tasoa korkeammalle. Työttömien työnhakijoiden määrä ei siis ole alittamassa 200 000 hengen rajaa vielä tänäkään ennustejakson aikana.

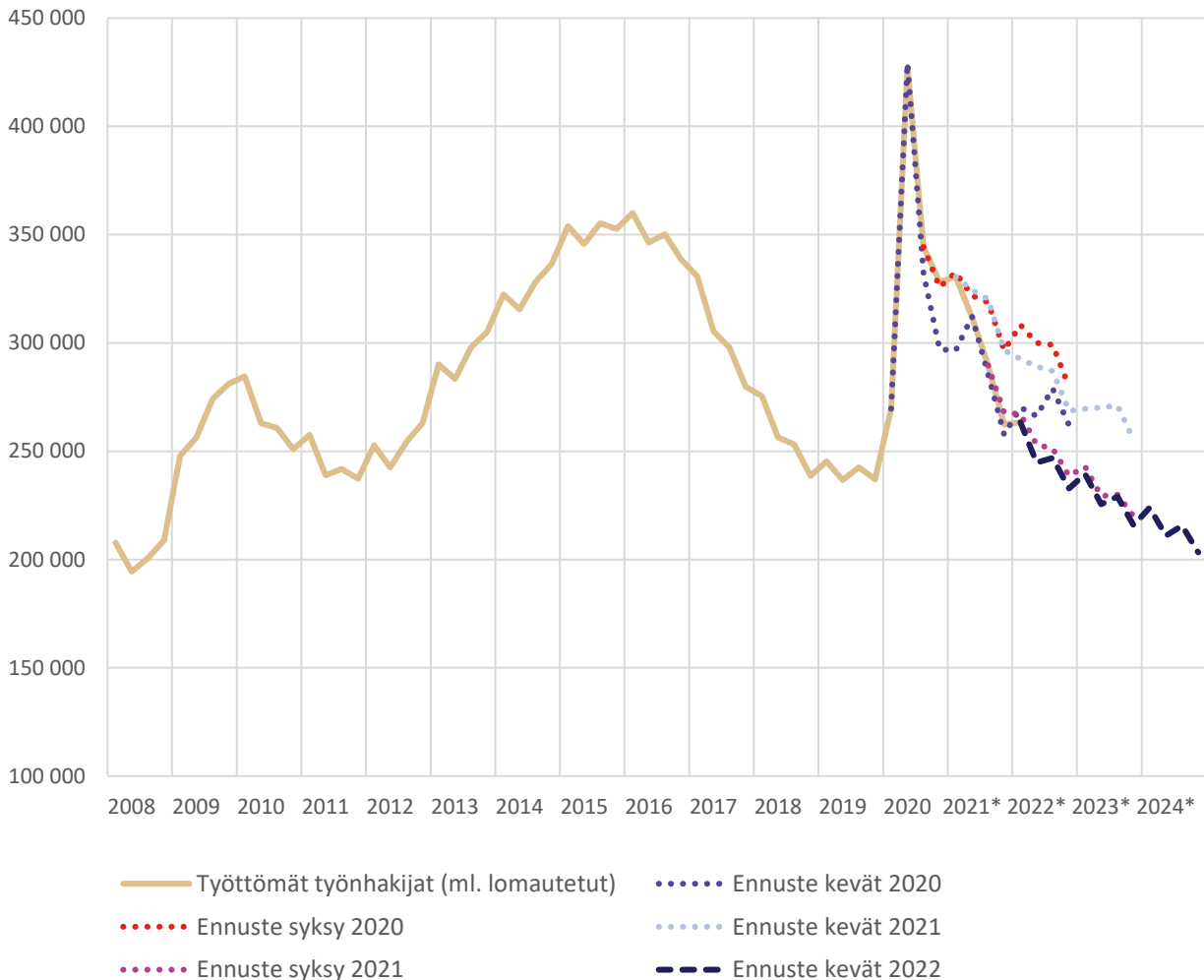
Vuonna 2022 työttömiä työnhakijoita ennustetaan olevan keskimäärin 245 000, mikä on 52 000 vähemmän kuin vuonna 2021. Vuonna 2023 työttömien työnhakijoiden määrän ennustetaan laskevan 227 000 henkilöön, ja vuonna 2024 edelleen 213 000 henkilöön.¹⁵

Vuonna 2023 työttömiä työnhakijoita olisi siis tässä tapauksessa vähemmän kuin kertaakaan sitten vuoden 2008. Kuitenkin, työllisyys on jo palannut koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Rekisterityöttömyyden palautuminen onkin astetta hitaampaa.

Kuviosta 20 nähdään, miten aiemmat ennusteet vertautuvat toteutuneeseen kehitykseen, ja miten uusi ennuste poikkeaa aiemmista.

¹⁵ 75 % luottamusväliällä ennusteen virhemarginaali on vuodelle 2022 +/- 13 000 hlö, vuodelle 2023 +/- 29 000 hlö ja vuodelle 2024 65 000 hlö.

Kuvio 20. Työttömien työnhakijoiden määrän toteutunut kehitys ja ennusteet



Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennustelaskelmat*

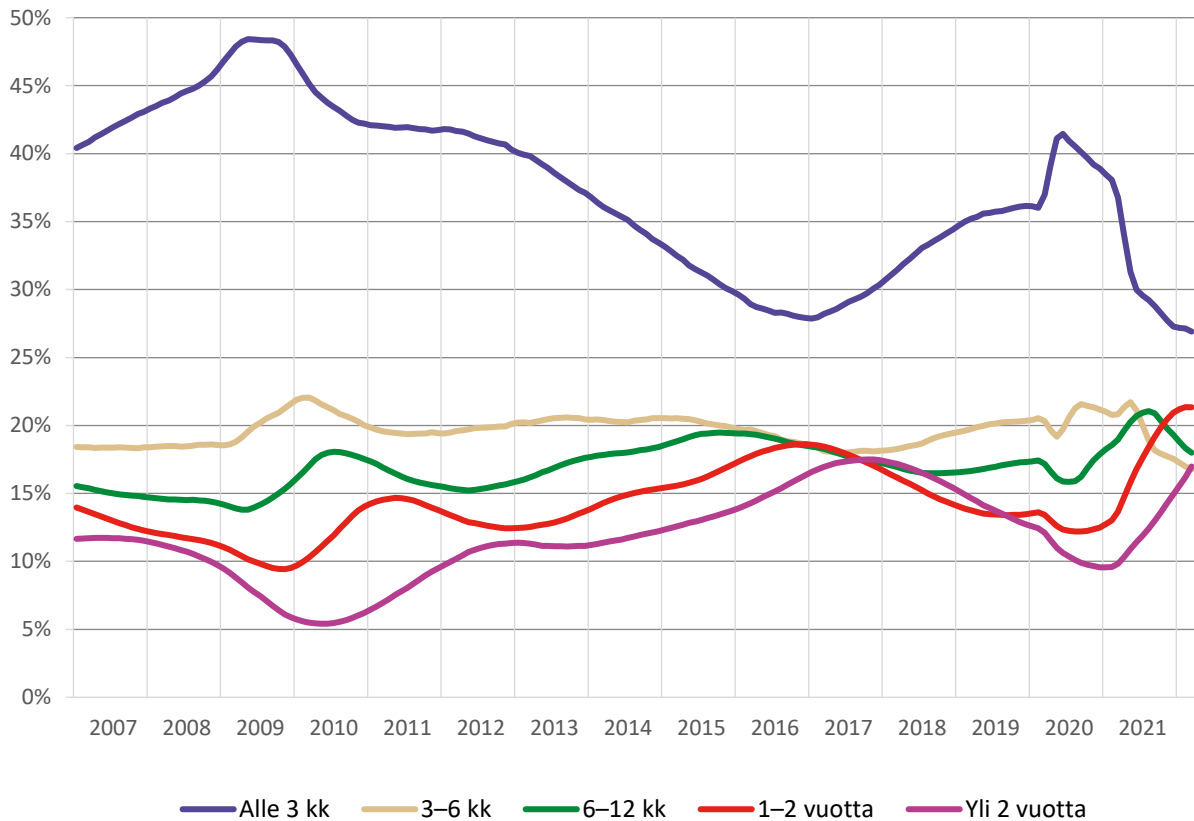
Pitkäaikaistyöttömyyden laskutahti kiihtyy

Pitkäaikaistyöttömien eli vähintään vuoden työttöminä olleiden työttömien työnhakijoiden määrän osalta ennuste on laadittu kahdenksan kuukauden päähän, eli vuoden 2022 loppuun saakka, kestoryhmittäin niin, että jokaisen työttömyyden kestoryhmän koon kehitystä ennustaa edellisen kestoryhmän toteutunut kehitys tai sen ennuste. Tästä eteenpäin pitkäaikaistyöttömyyttä on ennustettu neljännesvuosittain työttömien työnhakijoiden ennusteen pohjalta. Ennustemallia on tässä ennusteessa tarkennettu niin, että se ottaa aiempaa paremmin huomioon myös pitkäaikaistyöttömät lomautetut, joita on koronakriisin jäljiltä edelleen useampi tuhat. Tämä muutos korjaa viime syksyn ennusteeseen jäänyttä pientä virhettä.

Pitkäaikaistyöttömien määrä kääntyi lasku-uralle heinäkuussa 2021. Pitkäaikaistyöttömyyden laskun ennustetaan kiihtyvän erityisen nopeaksi vuoden 2022 jälkimmäisellä puoliskolla. Nopean laskun taustalla on ennen kaikkea se, että työttömyysjaksoja alkaa aiempaa vähemmän ja entistä harvempi niistä pitkittyy. Pitkäaikaistyöttömyyden laskun ennustetaan jatkuvan vahvana vuoteen 2024 saakka, jolloin on odotettava jonkinasteista tasaantumista. Käytännössä pitkäaikaistyöttömien määrä laskisi tällöin lähivuosina

samaa tahtia kuin finanssikriisin jälkeen 2017–2019. Pitkäaikaistyöttömiä ennustetaan olevan keskimäärin 91 000 vuonna 2022, 65 000 vuonna 2023 ja 53 000 vuonna 2024.¹⁶

Kuvio 21. Työttömyyden kesto eri kestoryhmissä



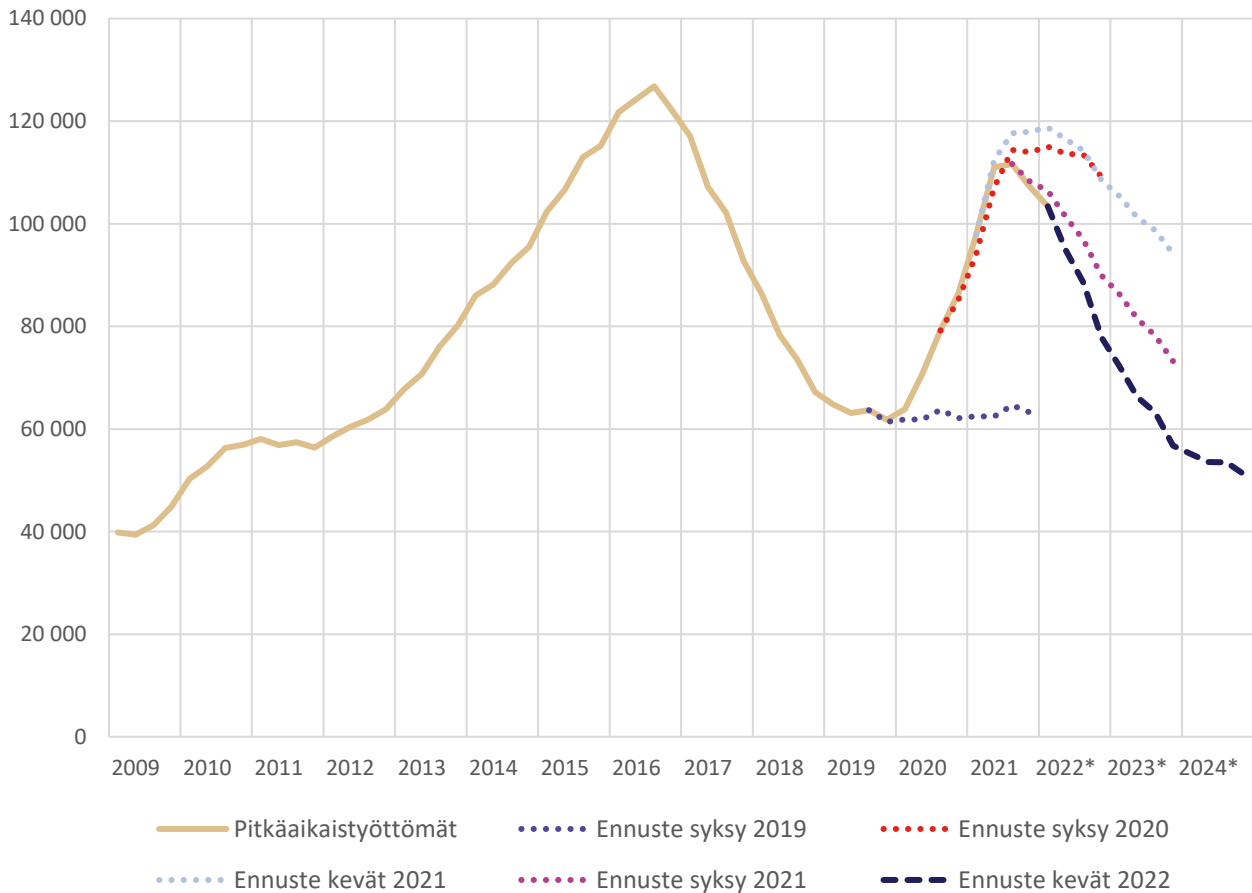
Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Pitkäaikaistyöttömyyden sisällä työttömyyden keston rakenne on muuttumassa niin, että entistä suurempi osuus pitkäaikaistyöttömistä on ollut työttömänä yli kaksi vuotta. Pitkäaikaistyöttömistä nopeinten lähikuukausina laskee ennusteen mukaan 1–1,5 vuotta työttömänä olleiden määrä, ja myös 1,5–2 vuotta työttömänä olleiden määrän ennakoitaan laskevan selvästi loppuvuoden aikana. 2–3 vuotta työttömänä olleiden määrän arvioidaan myös kääntyvän kesällä laskuun. Sen sijaan tätä pidempään työttömänä olleiden määrässä ei arvioida tapahtuvan suurta muutosta ennusteperiodin aikana. 3–4 vuotta työttömänä olleiden määrän voidaan olettaa kääntyvän laskuun vuoden 2023 aikana. Yli neljä vuotta työttömänä olleiden, joita maaliskuussa 2022 oli noin 14 000, määrä sen sijaan jatkaa hidasta kasvuaan vielä lähivuosina. Kestääkin kauan, ennen kuin käänne työmarkkinoilla alkaa vaikuttaa useita vuosia työttömänä olleiden lukumäärään.

¹⁶ 75 % luottamusväliällä ennusteen virhemarginaali on vuodelle 2022 +/- 3 000 hlö, vuodelle 2023 +/- 11 000 hlö ja vuodelle 2024 20 000 hlö.

Syksyn 2021 ennusteeseen verrattuna pitkäaikaistyöttömyyden ennuste on selvästi optimistisempi (kuvio 22). Ennustetta korjataan nyt selvästi optimistisempaan suuntaan toista kertaa peräkkäin. Tämän vaikuttaa ennen kaikkea huhtikuun 2022 työnvälitystilaston tiedot, joissa pitkäaikaistyöttömyysjaksoja oli päätynyt odotettua enemmän.

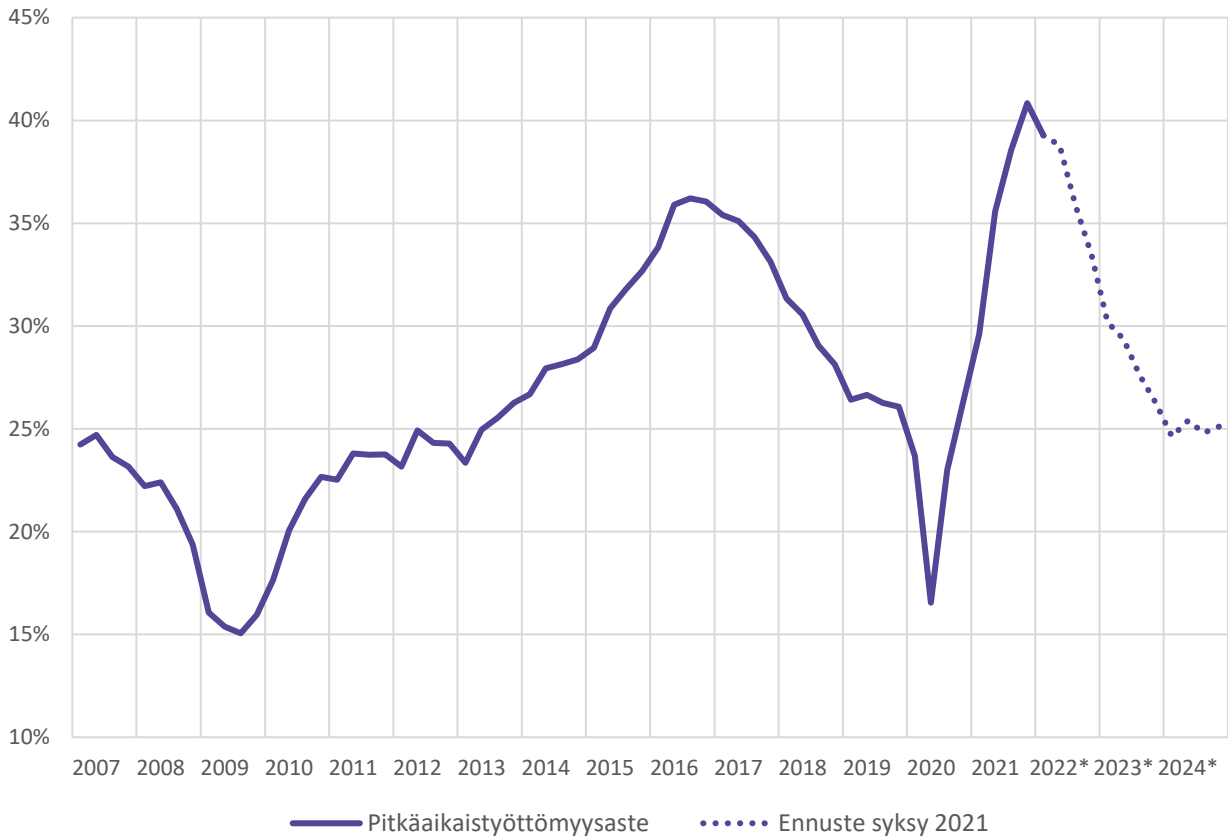
Kuvio 22. Pitkäaikaistyöttömien määrän toteutunut kehitys ja ennusteet



Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennustelaskelmat*

Pitkäaikaistyöttömyysasteen eli pitkäaikaistyöttömien osuuden kaikista työttömistä työnhakijoista ennätys on ennusteen mukaan jo takana päin, ja tästä kaksi vuotta eteenpäin pitkäaikaistyöttömyysasteen ennustetaan laskevan voimakkaasti. Kuten syksyn 2021 ennusteessa arvioitiin, pitkäaikaistyöttömyysaste saavutti huippunsa, noin 40,8 prosenttia, vuoden 2021 viimeisellä vuosineljänneksellä. Osuuden ennustetaan laskevan noin 25 prosenttiin vuoteen 2024 mennessä ja tasaantuvan siihen. Tällöin pitkäaikaistyöttömyysaste asettuisi tasolle, joka se on ollut 2000-luvulla aina silloin kun työttömyys on ollut matalalla (kuvio 23).

Kuvio 23. Pitkäaikaistyöttömyysasteen toteutunut kehitys ja ennuste



Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennustelaskelmat*

Nuorten työttömien määrä laskemassa ennätysmatalaksi

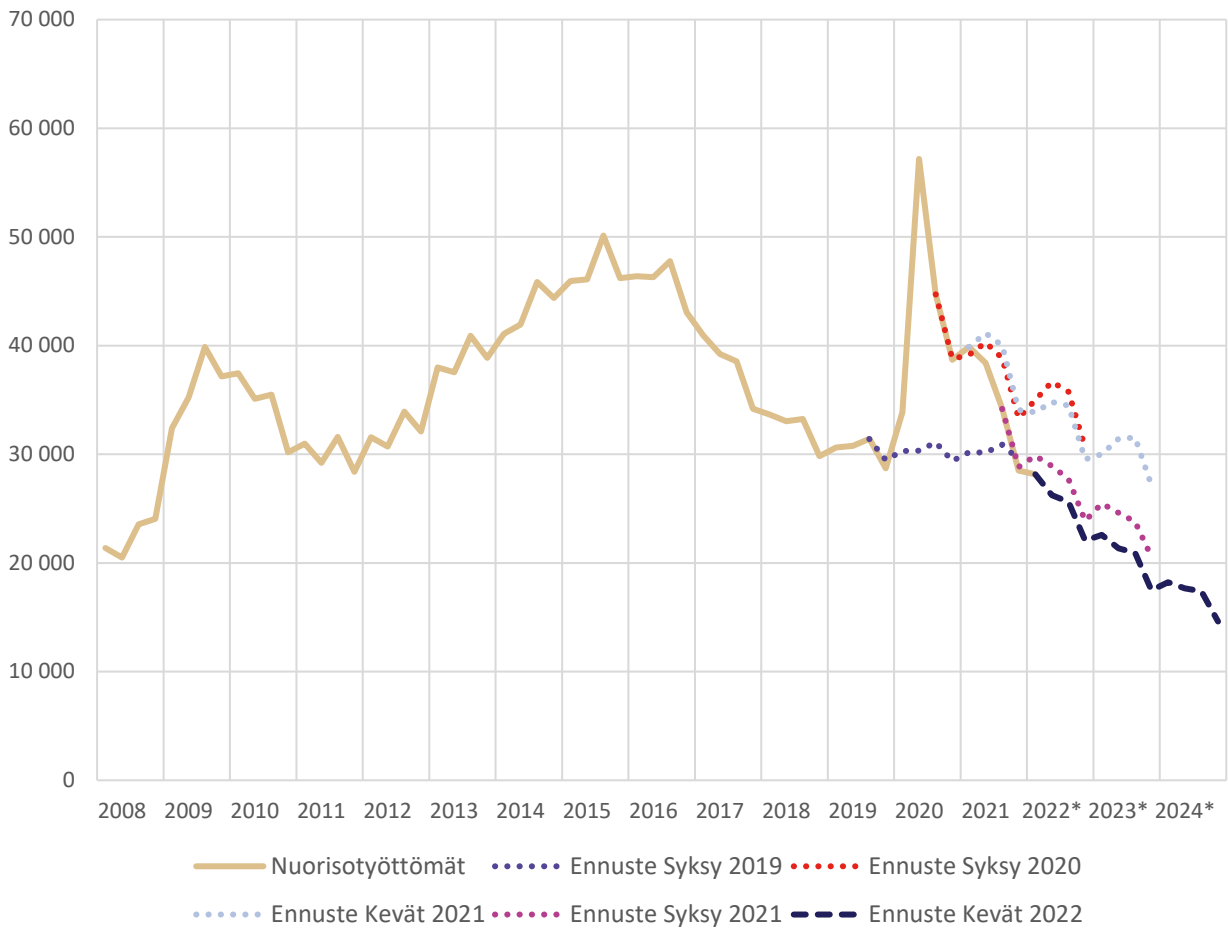
Nuorisotyöttömyyden, eli alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden, määrä on ennusteen mukaan laskemassa ennusteperiodin aikana ennätysalhaisiin lukemiin. Jo vuonna 2022 nuorisotyöttömien määrän ennakoitaan alittavan selvästi matalimmat finanssikriisin jälkeiset lukemat. Jos ennuste toteutuu, vuonna 2024 nuorisotyöttömiä olisi vähemmän kuin koskaan sitten 1990-luvun alun.

Nuorisotyöttömien määrän kehitys noudattelee melko tarkasti työttömien työnhakijoiden määrän trendiä: kun työttömien työnhakijoiden määrä laskee, myös nuorisotyöttömyys laskee. Nuorisotyöttömyyden hyvin optimistiseen ennusteeseen vaikuttaa eniten melko matala lähtötaso sekä työttömien työnhakijoiden määrän laskeva ennusteura.

Nuorisotyöttömiä ennustetaan olevan keskimäärin 26 000 vuonna 2022, 21 000 vuonna 2023 ja 17 000 vuonna 2024 (ks. kuvio 24).¹⁷

¹⁷ 75 % luottamusvälillä ennusteen virhemarginaali on vuodelle 2022 noin 1 000 hlö, vuodelle 2023 +/- 4 000 hlö ja vuodelle 2024 +/- 8 000 hlö.

Kuvio 24. Nuorisotyöttömien määrän toteutunut kehitys ja ennusteet



Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennustelaskelmat*

Kun nuorisotyöttömien määrää suhteuttaa menneisiin vuosiin on hyvä huomioida, että 15–24-vuotiaiden ikäluokka on 10 vuodessa pienentynyt noin 53 000 hengellä 608 000 hengen suuruiseksi. Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennusteen mukaan nuorten määrän lasku olisi kuitenkin hetkellisesti taittu-massa, ja nuorten määrä kääntymässä jälleen hetkellisesti heikkoon kasvuun.

Liite 2: Menetelmäseloste

Työmarkkinaennusteessa on laskettu ennustesarjat keskeisillä työmarkkinatilastojen tiedoille Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston käsittein. Työvoimatutkimuksessa on käytetty vuoden 2021 alun menetelmä uudistuksen jälkeistä uutta sarjaa¹⁸. Työvoimatutkimuksen osalta ennustesarjat on laskettu seuraaville tiedoille:

- työkäinen väestö (15–74 ja 15–64-vuotiaat)
- työllisyys (15–74-vuotiaat)
- työllisyysaste (15–64-vuotiaat)
- työttömyys (15–74-vuotiaat)
- työttömyysaste (15–74-vuotiaat)
- työvoima (15–74-vuotiaat)
- työvoima-aste (15–74-vuotiaat)

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tiedot perustuvat TE-toimistojen asiakasrekisterin tietoihin. Työnvälitystilaston osalta ennustesarjat on laskettu seuraaville tiedoille:

- työttömät työnhakijat
- kokoaikaisesti lomautetut
- pitkäaikaistyöttömät
- nuorisotyöttömät

Kyseisten tilastosarjojen lisäksi ennusteissa on käytetty Tilastokeskuksen neljännesvuositilinpidon BKT:n volyymin muutosta ja valtiovarainministeriön syksyn 2021 taloudellisen katsauksen BKT-ennustetta. BKT:n volyymin neljännesvuosittainen muutos ja valtiovarainministeriön BKT-ennuste on yhdistetty muuttamalla molempien aikasarjojen liukuvat keskiarvot uudelleen liukuvaksi keskiarvoksi. Tämä tekninen muutos on tehty siksi, että BKT:n muutokset näkyvät työllisyudessa viiveellä.

Työkäisen väestön ennusteessa hyödynnettiin Tilastokeskuksen väestörakennetietoa, työvoimatutkimuksen väestötietoja ja Väestöennusteen 2021 tietoja. Väestöennuste 2021 on korjattu vastaamaan työvoimatutkimuksen väestökäsitettä muuttamalla vuoden lopun tieto vuosikeskiarvoksi. Lisäksi muutosta on hieman viivästetty, jotta ennusteura vastaisi paremmin toteutunutta väestökehitystä.

Työllisten lukumäärän ennusteessa selittävänä muuttajana on käytetty BKT:n volyymin muutosta ja sen ennustetta. Työllisten lukumäärän ennustemallit on laskettu muuttamalla työlliset ensin kokoaikaekvivalenteiksi, eli suhteuttamalla työllisten määrä osa-aikaisten osuuteen ja tehtyihin työtunteihin. Ennusteet on laadittu kokoaikaekvivalenteille aikasarjoille, jotka on sitten muunnettu takaisin absoluuttisiksi lukumääriksi. *Työllisyysaste* on tuotettu laskennallisesti työllisten ennusteen osuutena työkäisen väestön ennusteesta.

Työvoimaosuuden taustamuuttujina käytettiin BKT-tietoa (liukuva keskiarvo) sekä väestömäärä- ja ennustetietoa. Työvoimaosuus ennustettiin neljälle ikäryhmälle (15–24-vuotiaat, 25–54-vuotiaat, 55–64-vuotiaat ja 65–74-vuotiaat), jonka jälkeen saatujen estimaattien ja väestötietojen perusteella laskettiin ennusteet ikäryhmittäisille työvoiman määrille. Tämän jälkeen saadut työvoiman määrät summattiin, jotta saatiin työvoiman määrän ennuste koko työkäiselle väestölle. *Työvoiman* määrä on tuotettu laskennallisesti työvoimaosuuden ja työkäisen väestön ennusteiden osamääränä.

¹⁸ [Työvoimatutkimuksen uudistus | Tilastokeskus](#) ja [Miten uusia työllisyyslukuja pitäisi ymmärtää – nykyisiä ja menneitä? | Tieto&trendit \(stat.fi\)](#)

Työttömyys on tuotettu laskennallisesti työvoiman ja työllisten ennusteiden määrän erotuksena. *Työttömyysaste* on tuotettu laskennallisesti työttömien ja työvoiman ennusteen osamääränä.

Työnvälitystilaston mukainen työttömyyden rakenteen ennuste jakaantuu kolmeen osaan: työttömien työnhakijoiden (ml. lomautetut) kokonaismäärän, pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden ennusteisiin.

Työttömien työnhakijoiden kokonaismäärän ennuste on laadittu siten, että määrää on ennustettu aluksi ilman taustamuuttujia yhdeksän kuukauden päähän eli vuoden 2022 loppuun asti. Tässä ennusteessa lomautettujen ja muiden työttömien määrää on ennustettu erikseen. Työttömien työnhakijoiden määrän neljännesvuosittainen ennuste vuoden 2023 ensimmäisestä neljänneksestä vuoden 2024 loppuun asti on laadittu yhdeksän kuukauden päähän ulottuvan ennusteen pohjalta. Neljännesvuosiennusteessa työttömät ja lomautetut ovat yhdessä. Neljännesvuosittaisessa ennusteena selittävänä muuttujana on käytetty edellä kuvattuja BKT-tietoja.

Lomautettujen määrää on ennustettu erillisellä mallilla vuoden 2022 loppuun saakka. Lomautettujen määrän ennuste on rakennettu omalla päivätasoisella mallinnuksellaan, joka perustuu tilastolliseen aikasarjaennusteeseen alkavien lomautusjaksojen määrästä ja lomautusjaksojen keston oletettuun jakaumaan. Mallinnus olettaa työttömyyden keston jakauman säilyvän ennallaan. Malli vastaa aiemmin käytettyä päiväkohtaisesta lomautettujen määrän ennustemallia¹⁹.

Pitkäaikaistyöttömyyttä on ennustettu syyskuuhun 2022 asti työttömyyden kestoryhmien avulla. Tällaisessa ennusteessa oletetaan, että jokainen aiempi työttömyyden kestoryhmä selittää tietyllä viiveellä seuraavan kestoryhmän kokoa, koska osa työttömistä jatkaa edelleen seuraavaan kestoryhmään. Vuoden 2022 viimeisestä neljänneksestä vuoden 2024 loppuun asti ulottuva pitkäaikaistyöttömyyden neljännesvuosittainen ennuste on laadittu kestoryhmäennusteen pohjalta siten, että selittävänä muuttujana on käytetty aiemmin laadittua työttömien työnhakijoiden määrän ennustetta.

Nuorisotyöttömien määrää on aluksi ennustettu vuoden 2022 loppuun asti ilman taustamuuttujia, minkä jälkeen ennuste on laadittu vuoden 2023 ensimmäisestä vuosineljänneksestä vuoden 2024 loppuun asti siten, että selittävänä muuttujana on käytetty työttömien työnhakijoiden määrän ennustetta kyseiselle ajalle.

Useissa ennustemalleissa koronakriisin vaikutus on kontrolloitu määrittämällä eräiden kuukausien ja vuosineljännesten luvut poikkeaviksi havainnoiksi (engl. *outlier*). Havainnot on määriteltä poikkeaviksi sen vuoksi, että vuoden 2020 aikana työttömien työnhakijoiden, ja ennen kaikkea lomautettujen, määrissä nähtiin poikkeuksellinen piikki. Jos näitä havaintoja ei olisi määritetty poikkeaviksi, ennustemallit tuottaisivat hyvin todennäköisesti virheellisiä estimaatteja. Koronakriisin aiheuttamia ennusteen laatimisen haasteita ovat kuvanneet tarkemmin Mähönen ja Alatalo (2020)²⁰.

Ennustemallien virhemarginaaleissa on huomioitu mallinnuksen keskivirheistä koitua epävarmuus 75 % luottamustasolla. Virhemarginaaleissa ei kuitenkaan ole erikseen huomioitu selittävinä muuttujina käytettyjen ennustemallien omia virhemarginaaleja.

¹⁹ Ks. Mähönen, Erno (2020). Työmarkkinatilanteen päiväkohtainen seuranta korona-aikana. Työpoliittinen aikakauskirja 2/2020 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-575-1>

²⁰ Mähönen, Erno & Alatalo, Johanna (2020). Työmarkkinoiden ennustaminen koronakriisin keskellä. Työpoliittinen aikakauskirja 4/2020 [TEM_tyopoliittinen_alkuosa_4_2020_ver2.pdf](https://www.tem.fi/files/46111/TEM_tyopoliittinen_alkuosa_4_2020_ver2.pdf) ([valtioneuvosto.fi](http://www.valtioneuvosto.fi))

Aikasarja-analyysit on toteutettu ARIMA-menetelmällä SPSS-ohjelmiston Forecasting-lisäosaa hyödyntäen tai Kalman Filtering -menetelmällä STAMP-ohjelmistolla. Kvantitatiivisten aikasarjaennusteiden lisäksi lopullisissa ennusteissa on hyödynnetty erilaisia suhdanneindikaattoreita sekä huomioitu kvalitatiivisia politiikkatekijöitä. Tarkemmin käytetyistä malleista saa tietoa analyysin tekijöiltä.

TEM-analyyseja -verkkajulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt

tem.fi/julkaisut/tem-analyysit

Nio Ilkka (1/2008); **Työvoimatoimistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi – esimerkkinä rakenteellisen työttömyyden alentaminen**

Torvi Kai (2/2008); **Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen – loppuraportti**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (3/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, kevät 2008**

Nio Ilkka – Sardar Paula (4/2008); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2005 ja 2006**

Tuomaala Mika (5/2008); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2007**

Alatalo Johanna – Tuomaala Mika (6/2008); **Alueelliset rakennemuutokset**

Mella Ilkka (7/2008); **Maakuntien suhdannekehitys**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (8/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2008**

Tuomaala Mika – Torvi Kai (9/2008); **Kohti työperusteista maahanmuuttoa: Ulkomailta palkattavan työvoiman tarpeen arviointi**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki (10/2009); **Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -vaikutusarviointia**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (11/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, kevät 2009**

Heinonen Ville – Kangaspunta Kirsi – Räisänen Heikki – Sardar Paula (12/2009); **Työllisyys ja työttömyys eri koulutustasoilla – tilastollinen tarkastelu**

Tuomaala Mika (13/2009); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2008**

Alatalo Johanna – Torvi Kai (14/2009); **Joustoturva Suomen työmarkkinoilla: indikaattorit ja niiden tulkinta**

Mella, Ilkka (15/2009); **Maakuntien suhdannekehitys 2007–2009**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (16/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2009**

Kaarna Anssi (17/2009); **Väestön hyvinvointi alueilla – tilastollinen katsaus**

Nio Ilkka – Sardar Paula (18/2009); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007**

Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (19/2010); **TE-toimistojen tuottavuus ja työpaikkojen täytön tehokkuus**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (20/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008–2010**

Nio Ilkka – Tuomaala Mika (21/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2010**

Tuomaala Mika (22/2010); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2009**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (23/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008–2010**

Nio Ilkka – Sardar Paula (24/2010); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2008**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (25/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2010**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (26/2010); **Työvoiman rekrytointi taantumassa – julkisen työnvälityksen näkökulma**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tiainen Pekka (27/2010); **Lainsäädännön työllisyysvaikutusten arviointi ja taloudelliset vaikutukset**

Avikainen Ahti – Kerminen Päivi – Korhonen Tiina – Murto Mikko – Peura Jari (28/2010); **Työhönsoitamisesta työn tarjoamiseen – työhönsoitusten käyttöä koskeva selvitys ja kehittämissesitykset**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (29/2011); **Maakuntien suhdannekehitys 2009–2011**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (30/2011); **Työvoimatilanne metsäalan amma-teissa**

Douglas Inka – Kerminen Päivi – Meling Timo – Peura Jari (31/2011); **Työttömyysturvan menettäminen työvoimapolitiittisesti moitittavan menettelyn takia**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (32/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala Mika (33/2011); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2010**

Nio Ilkka – Sardar Paula (34/2011); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2009**

Järvinieni Päivi (35/2011); **Suomen työelämän muutoskuvia 2000 luvulla – Tutkimuksesta vaikuttavaan kehittämiseen?**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (36/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2011**

Hytönen Jukka – Mella Ilkka – Pousi Anu (37/2011); **Äkillisen rakennemuutoksen alueet 2007–2011**

Räisänen Heikki (38/2011); **Rekrytoinnin mustan laatikon avaaminen: rekrytoinnin syyt, rekrytointiongelmät ja hakukanavat Suomessa v. 2010**

Mella Ilkka (39/2012); **Maakuntien suhdannekehitys 2010–2012**

Alatalo Johanna – Tuomaala Mika (40/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2012**

Tuomaala Mika (41/2012); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2011**

Sihto Matti – Tuomaala Mika – Sardar Paula (42/2012); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2010**

Koponen Eija-Leena – Laiho Ulla-Maija – Tuomaala Mika (43/2012); **Mistä tekijät sosiaali- ja terveysalalle – työvoimatarpeen ja -tarjonnan kehitys vuoteen 2025**

Alatalo Johanna – Tuomaala, Mika (44/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste, syksy 2012**

Sihto Matti – Sardar Paula (45/2012); **Ikääntyneiden työllisyys- ja työttömyyskehitys uuden ikäpolitiikan aikana**

Honkanen Petri – Kangaspunta Seppo – Koponen Eija-Leena – Tukki Jukka – Tuohinen Titta (46/2013); **Ilmiöitä 2013 – Toimintaympäristön muutoksia, joita TEM ei voi väistää**

Räisänen Heikki (47/2013); **Onko yksikään työllisyyskokeilu onnistunut Suomessa?**

Mella Ilkka – Poursu Laura (48/2013); **Maakuntien suhdannekehitys 2011–2013**

Alatalo Johanna – Koponen Eija-Leena – Sajets Heli (49/2013); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste, kevät 2013**

Koponen Eija-Leena (50/2013); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2012**

Koponen Eija-Leena – Räisänen Heikki (51/2013); **Minne ja miten uudet työpaikat syntyvät?**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Sajets Heli (52/2013); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste, syksy 2013**

Sihto Matti – Sardar Paula (53/2013); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2011**

Räisänen Heikki (54/2013); **Työtarjousten vaikutus työpaikkojen täytön ja rekrytoinnin kestoon julkisessa työnvälityksessä**

Räisänen Heikki – Sardar Paula (55/2014); **Virta-varanto -kaaviot TEM:n työnvälityksen tilastojärjestelmässä – käsitteitä, sovelluksia ja tulkintoja**

Mella Ilkka – Urjankangas Hanna (56/2014); **Maakuntien suhdannekehitys 2012–2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Räisänen Heikki (57/2014); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2014**

Vuorinen Pentti (58/2014); **Läpidigitalisoitunut maailma – Virtuaalinen tulevaisuus keskuudessamme – TrendWikiä hyödyntävä raportti**

Räisänen Heikki (59/2014); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2013**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (60/2014); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, Syksy 2014**

Räisänen Heikki – Järvelä Simo (61/2014); **Työtarjousten käytön lisäys – vuoden 2014 politiikka-
muutoksen arviointia**

Sihto Matti – Maunu Tallamaria – Sardar Paula (62/2014); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoit-
tuminen vuonna 2012**

Kangaspunta Seppo (63/2015); **Näkökulmia digitaaliseen maailmaan, Trendwikin vuosiraportti 2015**

Alatalo Johanna – Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (64/2015); **Uusien työpaik-
kojen synty toimipaikoissa 2011–2014**

Maunu Tallamaria (65/2015); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (66/2015); **Työ- ja elinkeinoministeriön ly-
hyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2015**

Maunu Tallamaria – Sardar Paula (67/2015); **Työvoimapolitiikan palveluilta sijoittuminen vuonna
2013**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (68/2015); **Työ- ja elinkeinoministeriön ly-
hyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2015**

Räisänen Heikki – Järvinen Päivi – Hjelt Jan (69/2016); **Paikallisen sopimisen laajuus ja
ominaispiirteet eräissä Euroopan maissa**

Räisänen Heikki (70/2016); **Saavutettiin kylläntymispiste? Työtarjousten lisätyn käytön vaiku-
tus avointen työpaikkojen täyttöön ja rekrytoinnin kestoon vuonna 2015**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (71/2016); **Työ- ja elinkeinoministeriön ly-
hyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2016**

Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki (72/2016); **Minne uudet työpaikat syntyvät vuonna 2015?**

Maunu Tallamaria (73/2016); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2015**

Tuomaala Mika (74/2016); **Palveluista sijoittuminen vuosina 2013 ja 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Mähönen Erno (75/2016); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen
aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2016**

Alatalo Johanna – Mähönen Erno – Räisänen Heikki (76/2017); **Nuorten ja nuorten aikuisten työelämä
ja sen ulkopuolisuus**

Rikama Samuli (77/2017); **Voimakkaasti kasvuhakuiset pk-yritykset**

Repo Joonas (78/2017); **Maakuntien suhdannekatsaus 2017**

Alatalo Johanna – Mähönen Erno – Hämäläinen Hanna (79/2017); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen
aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2017**

Räisänen Heikki (80/2017); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2016**

Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki (81/2017); **Minne uudet työpaikat syntyvät vuonna 2016?**

Rikama Samuli (82/2017); **Pk-yritysten kansainvälistyminen syksy 2017**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria – Mähönen Erno (83/2017); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2017**

Mähönen Erno – Oravainen Henrikki (84/2018); **Kauppojen aukioloaikojen vapauttaminen ja pienyrityksien asema kauppakeskuksissa**

Maunu Tallamaria (85/2018); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2017**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria – Mähönen Erno (86/2018); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2018**

Räisänen Heikki (87/2018); **Taloukasvu ja rekrytointi julkisessa työnvälityksessä**

Tuomaala Mika (88/2018); **Aktiivisilta työvoimapolitiittisilta palveluilta avoimille työmarkkinoille sijoittuminen vuonna 2016**

Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki (89/2018); **Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2017?**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Mähönen Erno (90/2018); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2018**

Alatalo Johanna – Larja Liisa – Räisänen Heikki (91/2019); **Työllisyysaste-erot Pohjoismaissa ja eräitä taustatekijöitä niille**

Alatalo Johanna – Larja Liisa – Mähönen Erno (92/2019); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2019**

Larja Liisa – Räisänen Heikki (93/2019); **Yritysten digitalisaatio ja kasvu: Pk-yritysbarometrin näkökulmia**

Larja Liisa (94/2019); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2018**

Tuomaala Mika (95/2019); **Aktiivisilta työvoimapolitiittisilta palveluilta sijoittuminen vuonna 2017**

Räisänen Heikki (96/2019); **Työvoima-ajan, työllisen ajan ja työttömyysajan elinkaarilaskelmia**

Alatalo Johanna – Larja Liisa – Mähönen Erno (97/2019); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2019**

Räisänen Heikki (98/2020); **Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2018?**

Larja Liisa – Räisänen Heikki (99/2020); **Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella**

Alatalo Johanna – Larja Liisa – Mähönen Erno (100/2020); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2020**

Tuomaala Mika (101/2020); **Aktiivisilta työvoimapolitiittisilta palveluilta sijoittuminen vuonna 2018**

Alatalo Johanna – Mähönen Erno – Peltonen Juho (102/2020); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2020**

Peltonen Juho (103/2020); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2019**

Räisänen Heikki – Ylikännö Minna (104/2021); **Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2019?**

Larja Liisa – Peltonen Juho – Ylikännö Minna (105/2021); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2021**

Peltonen Juho (106/2021); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2020**

Tuomaala Mika (107/2021); **Aktiivisilta työvoimapoliittisilta palveluilta sijoittuminen vuonna 2019**

Räisänen Heikki – Ylikännö Minna (108/2021); **Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2020?**

Alatalo Johanna – Mähönen Erno – Ylikännö Minna (109/2021); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2021**



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet